

Előfizetési díj:
 Egész évre . . . 10 K — f.
 Fél évre 5 K — f.
 Negyed évre . . . 2 K 50 f.
 Egyes szám ára 20 fillér

Hirdetmények:
 3 hasábos petsor egyszer
 18 fillér, többszöri hirdetésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

A lap
 szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Wlassics-utca 25. sz.), az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz (Ujváros-utca 25. sz.) küldendők.

Kéziratokat
 nem küldünk vissza.

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Kossuth Lajos.

Száz éve lesz szeptember 19-én, hogy Kossuth Lajos született. A monoki kis házból indult el az élet utjaira a magyar nemzet egyik legnagyobb apostola, ezeréves történetünk óriásai között egyik legnagyobb, akit a magyarok nagy Istene azért küldött, hogy hirdesse a szabadság igéit, az egyenlőséget és életre keltse a magyarnak lenyugózott erőit.

Ünnepre készülünk; a megemlékezés, a hála ünnepe. Hálát akarunk adni az Urnak, hogy a nemzetnek válságos időkben lánglelkű, erős kezű vezért támasztott. Hazafias érzésünk tiszta hevületével akarunk hódolni a nagy férfiú érdemeinek, dicső emlékezetének.

Leborul a nemzet Kossuth Lajos nagysága előtt, mert nagy ő a legnagyobbak között, akinek dicsősége, nagysága minden magyar szívébe van vésve.

Ki volt Kossuth a magyarnak? Megfelel rá millió és millió ajak, magyar szivekből feltörő, zokogó kiáltás: »Kossuth Lajos édes apánk« . . .

A legnagyobb hódolat, rajongó szeretet szólal meg a nép ajakán, mikor Kossuth nevét hallja; a történelem pedig magasztos alakját a világ, a népszabadság apostolai közé állítja.

Büszkeséggel vallja őt magáénak a magyar s tisztelettel látja benne a felvilágosodás egyik lángoszlopát az egész művelt világ.

Az a szeretet, amely az ő szívében nemzete iránt élt s a szabadságért való rajongás utat tört magának és erős lelke vezérré avatta. Esméi olyanok voltak, mint a földbe vetett mag, amely a zord tél után is kikel, új életet fakaszt.

Szava a próféta kiáltása volt, amely felriaszt és tetterre hív; élete a martyrok élete volt, amelynek áldásait az unokák érzik s amelynek példáján nemzedékek lelkesülnek.

Volt kor, amelyben szolgaságban sanyalódott a világ; volt kor, amelyben a szabadság nem jelentette az egyenlőséget.

A hatalom a szabadságot nem akarta türni; a százazrek és millióknak nem adtak jogokat. És a szolgasághoz hozzá tudtak szokni a milliók: csak nagy lelkek mélyén égett a tűz, amelyből kipattanó

szikra lángba borította az egész világot.

Kossuth Lajos is magával hozta a teremtő kezéből lelkének tüzet, hogy annak világánál vezesse rá nemzetét a szabadság utjaira.

Mikor a nemzet erői már már elernyedtek s úgy látszott, hogy remény nélkül beletörődik a szolgaság jármába; mikor az előjogokhoz való göresös ragaszkodás, ármány, a hatalom fénykörében meghuzódó silány udvaroncok rettegtek a közszabadságnak nevét is kimondani; Kossuth Lajos már fenhargon hirdette, hogy a magyarnak arra, hogy alkotmányos szabad nép szabad tagja legyen, ne kellessék poros pergamenteket őriznie.

A magyar szabadság géniusza megihlette az ő lelkét s az egyenlőség szent ideálja lelkesüléssel ragadta előre, a vezér helyéig.

Először szóval és írásban hirdette az igazságot és Kossuth írásai nyomán feltámadt a szabadság eszméje, a lelkesülés tüze kilobbant a szivekből s a nemzet megérezte az elnyomás türhetetlen igáját, vágyott a szabadság után.

A régi rend emberei ijedten tekintettek szét Magyarországon, ahol hangosabb, önértetesebb lett a szó, amelyet eddig titokban suttogtak; a rónán, a Kárpátok bércei között életre kelt a szabadság szellője.

Viharok, a régi világot elsőpró viharok előjele érzett.

Az idő megérett, a nemzet vezért keresett s milliók hallgattak Kossuth szavára, akinek lelke tele volt hazaszeretettel, a szabadság, egyenlőség ideáljainak imádatával.

Az eszme már élt és az elvetett mag termékeny talajra hullott; az apostolra, a magvetőre azonban rátette kezét a hatalom. Kossuth Lajos börtönbe került s mikor évek múlva újra szabad lett, lelke megédződött, ideáljainak, törekvéseinek határozott alakja volt s eszméi, tolla és ékeszólása még nagyobb hatással voltak az igazság után epedő nemzetre.

Kossuth Lajos írásának minden betűje, beszédeinek minden szava az igazság, a szabadságszeretet, a hazához való hűség, rajongás. Aki magyar, megérti céljait, lelkesedését, haragját s mintha a szivek közepébe nyulna, annyira igaz, annyira ma-

gyar, annyira emberi minden mozdulata, szava, cselekedete.

Vezér volt már, mikor az 1847-iki országgyűlés megnyitott. Programja megelőzte az idők szellemét, mert egyenlőségről, közteherviselésről, szabadságról, általános jólétről beszélt.

De Kossuth megvalósította a programot és Magyarországon az ő lángszava, a béke, a hazafiság teremtette meg azokat a törvényeket, amelyekért másutt vér hullott, ádáz harcok folytak.

A visszavonás azonban egyik kezével el akarta venni, amit a másikkal adott. A nemzet védelmezte igazait és elkövetkezett az a hősiesség, amelynek dicsőségére gyász, sötétség, rabszolgaság következett.

Kossuth Lajos, a nemzet apostola, vezére, aki az ígretföldjére akarta vezetni nemzetét, külföldre bujdosott; hogy ott keresen segílyt a magyarnak.

A magyar nép szívéből pedig valahányszor azon sebet ütött az önkény, vagy a hazafiak szívet átfuró golyók süvöltése hallatszott, kitört a bánatos sirás, amely egyre azt zokogta: »Gyere haza Kossuth Lajos.«

Remélte, várta haza Kossuthot a magyar nemzet, de csak halva hoztuk közénk a turini remete tetemét, akinek koporsója fölött megnyilvánult a magyar szivek igaz fájdalom és hódolata.

Szeptember 19-én is nyiljanak meg a szivek s áldozunk az emlékezetnek.

De nemcsak az emlékezés ünnepe ez a nap, hanem azon eszméké is, amelyek Kossuth nevéhez fűződnek.

Szabadság, egyenlőség, testvériség! Ezek annak a nagy kornak hagyományai, amelyeknek Kossuth Lajos volt hivatott vezére s mikor a nagy ember feje fölött glóriát övez a nemzet kegyelele és hálája, dicsőíti eszméit is, amelyek nagygyá tették.

Egy nemzet mozdul meg, hogy nagy fiának sírját körülállja és bölesőjére emlékezzék.

Az egész, osztatlan nemzet ünnepe ez, mert Kossuth dicsőségéből mindenkire, aki e hazának igaz fia, fény árad s amint az ő erős karja e haza minden polgárának szabadságáért és egyenlőségéért küzdött: úgy osztatlan és közös az emlékezés ünnepe is.

Egy nemzet nyilatkozik meg e napon s ennek a megnyilatkozásnak, az ünnepnek egy óhajtásban, egy nagy fogadásban kell utat törnie az ég felé:

Ne hozzon a magyarok Istene új megpróbáltatást erre a sokat szenvedett népre, de — »ha még egyszer azt üzeni, mindnyájunknak el kell menni.«

Megyei közgyűlés.

Zalavármegye törvényhatósági bizottsága szeptember havi rendes közgyűlését dr. Jankovich László gróf főispán elnöklésével f. hó 9-én tartotta.

Elnöklő főispán a megjelent bizottsági tagokat üdvözölvén, az ülést megnyitja.

Az alispáni féléves jelentést, valamint a számonkérő szék jegyzőkönyvét a közgyűlés tudomásul vette.

Az 1903. évi vármegyei költségvetési tervet az állandó választmány javaslatához képest a közgyűlés elfogadta s ennek kapcsán a zalaegerszegi, keszthelyi és tapolezai szolgabírói hivatalos helyiségek béreinek felemelését elhatározta s 2000 K-t vesz fel a szolgabírói hivatalos helyiségeknek a szükség mérvéhez képest való felemelése céljából s megbizta a vármegye alispánját, hogy a hatóságoktól beszerzendő bizonyítványok alapján két-két járási törvényhatósági bizottsági taggal egyetértőleg a decemberi közgyűlés elé tegyen javaslatot a tekintetben, hogy minden járásban mily összegben állapítsák meg a szolgabírói hivatalos helyiség bére. Ugyancsak a költségvetéssel kapcsolatban várnagy állás szervezését határozta el a közgyűlés azzal, hogy ennek fizetése is a költségvetés keretébe illesztessék.

A vármegyei központi közigazgatási és árvászéki segédszemélyzet kérvényét lakbérük rendezése tárgyában pártolással terjeszti fel a közgyűlés a belügyminiszterhez; egyben megbizta a vármegye alispánját, hogy amennyiben a méltányos kérelmet az állami javadalmazás keretében a miniszter nem teljesítené, úgy találjon módot, hogy a lakbérkülönbözöt valamely megyei alap terhére tétessék folyóvá.

Elhatározta a közgyűlés megyei t. alügyészi állás szervezését 2800 K fizetés és 600 korona lakbérrel, a t. főügyész fizetését pedig 3000 K-ra felemelte s mindkettőt a költségvetés keretébe olyképp illesztette be, hogy a többlet fedezését állami javadalmazásból kérelmezi.

Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter kinevezését a vármegye törvényhatóságával közölvén, a közgyűlés az új minisztert feliratilag üdvözli.

A közigazgatási bizottság javaslatára a közgyűlés az ebtartásról szóló megyei szabályrendeletet olyképp módosítja, hogy az összes ebek után kivétel nélkül fizetendő az ebadó.

A Perlakon levő vármegyei épület eladását a közgyűlés elhatározta s annak fogantatásával a vármegye alispánját megbizta.

Az árvászéki elnök indokolt előterjesztésére az árvászéknél egy nyilvántartói és egy irnoki állás szervezését a közgyűlés elhatározta.

A közgyűlés jóváhagyta: *Eszteregnye* községnek legeltetési szabályzatát, a vármegye alispánjának a *nagybakónaki* körjegyzői lak és iroda tárgyában hozott határozatát, a *bessenői* körjegyzői iroda és lakház építése tárgyában, *pacsai* távirtdahivatal felállítására tárgyában, *Letenyének* husvágási szemleldjék megállapítása tárgyában hozott képviselőtestületi határozatait.

A csáktornyai járási mezőgazdasági bizottságba tagul Szilágyi Gyula törvényhatósági bizottsági tag választatott.

Kisörs, Nagyrada, Jánka, Zalaszentbalázs, Magyarserdahely, Börzönze hegyközségek rendtartási szabályzatát a közgyűlés jóváhagyta, míg *Homokkomárom, Lenti, Barabászeg, Németsfalu, Csonkahegyhát, Pöndör, Tubolyszeg és Kislenygel* hegyközségek rendtartási szervezetét módosítás végett visszaküldi.

A *bécsi, egyedutai, letenyei, pusztamagyarodi, szentpéterföldi* és *zajki* osztatlan közös legelőben érdekelt birtokosság szervezési szabályait, *Légrádnak* a községi szervezési szabályrendelet módosítása tárgyában, *Szepteknek* községrendőri állás szervezése tárgyában, *Bánutának* a községi szervezési szabályrendelet módosítása tárgyában hozott képviselőtestületi határozatait a közgyűlés jóváhagyta, ellenben *Szepteknek* a körjegyző részére fűtési általánosság megállapítása tárgyában, valamint *Csabrendeknek* a községi szervezési szabályrendelet módosítása tárgyában és *Pusztamagyaródnak* a község, mint jogi testület nevére kebelezett ingatlanok tulajdonjogáról való lemondása tárgyában hozott képviselőtestületi határozatait feloldotta.

Jóváhagyást nyertek *Csöde* községnek a Körmen—muraszombati h. é. vasutvonal segélyezése tárgyában, *Mindszentkál* községnek kölesön felvétele tárgyában, *Balatonfüred, Perlak és Gyertyános* községeknek községi pótdadó törlése tárgyában, a *tördemiczi* körjegyzőséghez tartozó községeknek a jegyzői lakbér és jegyzői iroda általánosság rendezése tárgyában, *Balatonudvari* községnek községi ingatlan eladása tárgyában, *Zalalövő* községnek a Körmen—muraszombati

h. é. vasutra 24.000 K törlesztéses kölesön felvétele tárgyában, *Szabar* községnek a községi fűskola vételárának a községi törzsvagyomból leendő fedezése tárgyában, továbbá községi szolgai állások létesítése és az előjáróság fizetésének rendezése tárgyában, *Keszthely* községnek a községi adóügyi jegyző fizetésének felemelése tárgyában, *Muracsány* községnek a földbérhátralékok törlése tárgyában, valamint a *káptalanfai* körjegyző fizetésének felemelése tárgyában az érdekelt községek képviselőtestületei által hozott határozatok.

Csukovecz község szervezési szabályrendeletét, *Tótszentmárton, Tótszerdahely, Molnári, Erdősfá, Petrivente* községeknek a küldönészolgálat rendezése tárgyában, *Csáford* községnek a második tanítói állás javadalmazása tárgyában hozott képviselőtestületi határozatait a közgyűlés jóváhagyta.

Perlak, Cserszegtomaj, Bánokszentgyörgy, Bába, Borsfa, Bucsuta, Oltárcz, Tolmács, Vakonya, Várköld községeknek, továbbá az *alsópáhoki* körjegyzőséghez tartozó községeknek a fogyasztási adókezelési jutalék hova fordítása tárgyában hozott képviselőtestületi határozatait a közgyűlési jóváhagyást nyertek.

Csáktornya nagyközségnek a zágrábi egyházmegyei pénzek behozása tárgyában benyújtott kérelmére a szóban forgó ügyben a közgyűlés feliratot intéz a kormányhoz.

Zalamindszent és Zalapataka községeknek a Zalalövő—muraszombati h. é. vasut segélyezésére törlesztéses kölesön felvétele tárgyában, *Pusztamagyarod* községnek a jegyzői lakás vételárának beszerzése tárgyában, *Jánka* községnek a község tulajdonát képező pásztorház eladása tárgyában, *Oporovecz* községnek ingatlan vásárlása tárgyában, *Keszthely* nagyközségnek a községi szülész női fizetésének felemelése tárgyában hozott képviselőtestületi határozatait a közgyűlés jóváhagyta.

A pótdadó törlése tárgyában *Csáktornya, Hidvég, Csente, Hosszúfalu, Völgyifalu, Petesháza, Perlak, Vonyarcvashegy, Balatongyörök, Gyenesdiás, Tapolca, Szabar, Tótszentmárton, Tótszerdahely, Molnári, Erdősfá, Petrivente* községek képviselőtestületei által hozott határozatok közgyűlési jóváhagyást nyertek.

Murakeresztúr-kollátszeg község képviselőtestülete által a tanítói javadalmazás tárgyában hozott határozatot a közgyűlés jóváhagyta.

Szentandrás, Köszvényes, Felsőpáhok, Nemesboldogasszonyfa községek képviselőtestületeinek telekkönyvi kiigazítás tárgyában hozott határozata megsemmisített, *Alsópáhok* község képviselőtestületének telekkönyvi kiigazítás tárgyában és *Szegvár* község képviselőtestületének a közbirtokosság tulajdonát képező és a község nevére kebelezett ingatlan vagyont, továbbá italméresi

TÁRCA.

Dombay Mihály.

Irta: Faics Irén.

Ágról szakadt falevelnél is árva volt dombavári Dombay Mihály.

Eszte de lehet, hogy Szigetre került enyingi Török Bálint udvarába, egy kis betüvetést, zsol-társzót tanulni, kopját, lándzsát törni s minden vitézségben magát kiművelni.

Sora ellen nem is lehetett panasza Dombay Mihálynak.

Testvéreinek vette a két Török fiu, s fiának a nemzetes asszony — mégis — szegény Mihály, nem volt külből a fészekből kidobott pelyhes fia-madárnál.

Szürke kis tanyája agyagos fekhelyén hányszor dobta magát arccal a medve bőrére! Hányszor hívta apját, anyját, nagy keserűségében esendes zokogása?

Bárasak nagyobb volna! Hej, ha ő is majd megnő!

Vitéz lesz belőle, miként az apjából s megboszulja, megtorolja édes két szülője gyászos elhalását.

Már most is el-eljárt pogány fejre portyázó hadakkal, s ilyenkor büszkén veregette vállát jó Török Bálint úr.

• Ember lesz belőled öcsém. Az apád fia vagy te.

A nemzetes asszony homlokon esőkolta érte. Sebestyén diák pedig »versekbe rendelte vitézi dolgait« s el-el is pengette, énekelve hozzá, akkori szokásként.

Boriska, a most serdülő szép Török Boriska, csupa szemmel füllel hallgatja az énekes szavát, az ének szavában Mihály vitézségét.

Mikor figyelését más is észre veszi, meghajnallik arca, mintha rosszat tenne, s tetten érték volna!

Figyelj csak, pirulj csak szépséges Boriska, ne vedd el jutalmát a fiatal hősnak.

Avagy nem gondolod, nem érzed, nem tudod, hogy a mosolyodért, beszédes szemedért elfelejti Mihály édes anyja esőkját, ölelését?!

Ujjá tetted lelkét és ez ujvilágban csak egy eszmény lakik: a tied!

Gazdag lett tebenned a szegény, apátlan, anyátlan árva!

Oh mert tekinteted nyájas pillantását, elejtett szavadnak édes árulását, vagy a hervadt szírmot, mit kebleden hordtál, vagy a tépett papírt, a hová harmat kezdet nevedet felröptá, Dárius kincséért vajjon odaadná-e jó Dombay Mihály?

Igy teltek a napok a szigeti várban...

Harcok fáradságát bőven jutalmazta a békés óráknak meghitt pihenője. Boriska közelébe jutott ilyenkor Mihály s apró-cseprő dolgok, — mint minő a lányka rozmaringos kertje, madarászó

solyma, aranyos himzése — elég tárgyat adtak a beszélgetésnek.

Eszte de sem mult azonban, nagyot változtak a napok.

Török Bálint urat kieneses Budába hívta Ali basa; egyezséget kötni német király ellen, magyarok javára.

Török hívásának nagy gyász lett a vége. Halálba veszté az Török Bálint vitézt s fog-ságba juttatott sok-sok nemes ifjut.

Dombay Mihály is rabbilinense kesereg a budai várban.

Mélyfalu a tömlő, gyászos a belseje, remény se hatol be a szabadulásra. Pedig váltságdíját többször is kibírná a nemesi birtok.

Hja de ki gondoljon szomorú sorsával!?

Jó ura is vasban, sok számos marhája mind a török kezén, jaj mi sors érhet a szigeti házat?

Kinozza a kérdés, választalan kérdés: mi lett a lánykával? Török Boriskával?

Nines-e bántódása vitéz apja miatt? Tudja-e sorsát annak a nagy hősnak?

Nem zúzza-e agyon szelid, galamb-szívét ez az irtó bánat? Van-e a aki pártját, gondját veszi, neki, meg az édes anyjának?

És még ennyi kérdés? Minden egyes gondolatban ezer aggodalom! Jaj, csak azért nehéz Dombay Mihálynak a börtön sötétje, keze rabbilinense! Nehezíti, sötétíti százszor a valónál, pártját elveszített, szegény, önön szive!

jog kártalanítás tulajdonjogának kiigazítása tárgyában hozott határozata véleményes jelentéstétel végett a megyei t. főügyésznek kiadatik, *Becsehely* község képviselőtestületének ingatlan szerzése tárgyában hozott határozata pótlás végett visszaadatik.

A Balatontavi gőzhajózási társaságnak a közgyűlés 6000 K segélyt szavazott meg.

Nagykanizsa r. t. város képviselőtestületének ingatlan szerzés tárgyában hozott határozata jóváhagyást nyert.

A *szoboticzai* körjegyzőség szétválasztását a közgyűlés elhatározta.

A *bánokszentgyörgyi* és *letenyei* körorvosoknak a beteglátogatási díjak felemelése tárgyában be-terjesztett kérelmét a közgyűlés nem teljesítette.

A megyei ávatárnál a közös kamatkules az elmúlt fél évre $3\frac{6}{10}\%$ -ban állapított meg.

A Zalaegerszeg Bazita, Gellénházán át Zalatárnokig vezető utnak inségkölesön utján való kiépítését javasolja a közgyűlés az építészeti hivatal által készített terv- és költségvetés alapján a miniszternél.

A nemesapáti körjegyző fizetésének felemelése tárgyában hozott képviselőtestületi határozat jóváhagyást nyert.

A nagykanizsai közkórházi főorvosi és alorvosi fizetések felemelése tárgyában hozott képviselőtestületi határozatot a közgyűlés jóváhagyta, valamint a Nagylengyelben segédjegyzői állás szervezését kimondó alispáni határozatot.

A közigazgatási bizottság gyűlése.

A megyei közigazgatási bizottság szeptemberi ülését dr. Jankovich László gróf főispán elnöklésével f. hó 10-én tartotta.

A főorvosi jelentést az augusztus havi közegészségi állapotról a bizottság tudomásul vette.

Lenti község felhívatik, hogy a távirda hivatal felállítására esetére felajánlott 400 K hozzájárulást fizesse le s az évi minimális javadalmat biztosító nyilatkozatot állítsa ki s a törvényhatósági jóváhagyás ellátása után terjeszse fel.

Kebelen postai ügynökség felállítását a pécsi posta- és távirda igazgatóságnál a bizottság javasolja.

Hasonlóan javaslatba hozza Igricze községnek a szentpéteruri postahivatal kézbesítő köréből a pacsiba való átesetelését.

Tudomásul vette a bizottság a kereskedelemügyi miniszter leiratát, mely szerint az Ukk-tapolcai h. é. vasut vonalon a 6114. és 6115. számú vonatokat a téli menetrend szerint újból be fogja állítani.

Riza pusztának a gulácsi postahivatal kézbesítési kerületéből a tapolcaiba való áthelyezését a bizottság tudomásul vette.

II.

Versbe rendelt vitézi dolgokat énekelget Sebestyén lantos a döbröközi várban.

Kihallik a szava, mélabús nótája a hársfák alá, hol Török Boriska sétál gyászruhában, fellegetes lelkével.

Édes két szülőjét irgalmatlan kézzel rabolták el tőle . . . Nagy az árvasága, tán soh'se is derül fel mosolyra az ajka! Aztán más is öli, hervasztja, lankasztja, lassú, szép halállal szegény beteg szívét . . .

Valakire gondol, visszavár valakit, kiről azt sem tudja, élő-e, halott-e?

Kinos gyötrődésben halva képzelet el; temetetlen látja szép deli természetét, véresen, porosan — s ilyenkor borzadva takarja el szemét, s sikoltva menekül az üldöző képtől.

Újra énekhangot hoz a belső termekből a szellő s Boriska ujjongva, majd hogy fel nem kiált:

»Ez Sebestyén hangja, a lantos deákó!« s mindjobban győződik régi tanítója ismerős szaváról.

Oh, hogyha Mihályról hirt tudna mondani.

Kérdezni felőle világért sem merne, oh mert a leánysziv liliom szemérme, hogy vegye ajkára legédesebb titkát?

»Elfogák Dombayt és Sándor Ferencöt«

(Tinódi: Budai Ali basa históriája. 330. v. sz.)

Zalatárnokon segédjegyzői állás szervezésére 400 K segélyt kér a bizottság a belügyminisztériumtól azzal, hogy az illető az anyakönyvi teendőben is segítkezzen.

Zalaegerszegen az anyakönyvi állás megüresedvén, a bizottság a belügyminisztériumhoz fordul a pályázat kiírása tekintetében s egyben javasolja, hogy a pályázat feltételeiben kitéssék, miszerint az illető, mint városi tisztviselő, a városi teendők teljesítésére is köteleztesse, a rendelkezésére álló szabad idejében.

Kir. tanfelügyelő havi jelentése szerint ezen időszakban személyesen tárgyalt Kotor előjárósággal az ottani r. kath. iskola rendezése ügyében. Becsehelyen az előjárósággal és iskolaszékkal az ottani községi iskola összes személyi és dologi ügyeiben felmerült panaszokat tárgyalta a járási főbíró részvételével. A esáktornyai áll. tanfőképző intézet igazgató-tanácsával ülést tartott; ugyanitt a községi elemi iskola helyébe állított áll. elemi fiu- és leányiskolát személyesen megnyitotta és a gondnokság és tantestület hivatalos esküjét elfogadta. Az eddig iskolátlan Drávaszentmihály községben állított áll. iskola gondnokságának hivatalos esküjét elfogadta és az iskola elhelyezése és bebutorozása iránt intézkedett. Az alsódomborui községi iskola személyi ügyeiben a helyszínen tárgyalást tartott. Nagykanizsán az áll. polgári leányiskola túltöltöttsége ügyében személyesen intézkedett s az izr. felső kereskedelmi iskolával kapcsolatosan felállítandó női kereskedelmi tanfolyam szervezését érdekeltekllel megtárgyalta.

Beke Sándor langvizi közs., *Winkler Elemér* Aladár magyarszerdahelyi közs., *Ivsi Gyula* keszthelyi közs. iskolai tanfőknak, továbbá *Emecz Gizella* keszthelyi községi és *Kovács Ida* pölöskei községi iskolai tanfőknak megválasztását a bizottság megerősítette.

A *liczkői* r. kath., *komáromi*, *alsóbisztricei* r. kath., *borsfai* r. kath., *türjei* r. kath., *dobrii* községi, *örsegi* közs. iskolák államsegély kérvénye, valamint a *pákai* r. kath., *mindzentkallai* r. kath. iskoláknak korpótlék elnyerése tárgyában beadott kérvényei a miniszterhez pártolóláig felterjesztettek.

Németh József baki közs. iskolai tanító új díjlevelét a bizottság megerősítette.

Szentlászló községnek évi 56 K államsegélyt, Karos községnek ötödéves korpótléket utaltványozott a miniszter, miről a bizottság az illető községeket a miniszteri rendelet másolatával értesíti.

Szajártóháza és Szombatfa községek új iskolájának elhelyezése ügyében beérkezett összes iratokat a bizottság kiadja a kir. tanfelügyelőnek jelentéstételre; Szombatfa és Szajártóháza községek előjárósági pedig felhívattak, hogy az iskola épület elhelyezésének megállapításáig tan-

köteles gyermekeiket a gáborjaházi iskolába járassák.

A nagyrecsei iskolai építkezés a műszakilag jóváhagyott terv alapján megindíthatónak jelezte, az 1893. évi 26. t.-c. rendelkezéseinek az önálló osztálytanító javadalmát érintő fenntartásával.

A becehelyi községi iskola személyi és dologi ügyeiben a helyszínen felvett jegyzőkönyv intézkedési érvényesítették.

Németh József baki tanító fizetési hátraléka ügye sürgős behajtás céljából járási főbírnak kiadatik.

A kisörsi r. kath. iskola ügyében kir. tanfelügyelő összegezte az összes eddigi hatósági intézkedéseket; bemutatta a helyesbített műszaki okmányokat és ennek kapcsán több kisörsi lakós felfolyamodását.

Mindezek alapján a bizottság a kisörsi iskolának az oktatás és egészségügy követelményeivel megfelelő újabb szervezését tudomásul vette s az oktatás megkezdését elrendelte.

Az árvaszéki elnök jelentése szerint a fogalmazói karnál július hóban hátralékban volt 7.112, augusztusban beérkezett 4.354 s így elintézés alá került 11.466 ügydarab, amelyből augusztusban elintézték 4.200 dbot s így augusztus végén hátralékban maradt 7.266 ügydarab; az irodánál július végén hátralékban volt 666, augusztusban beérkezett 4.863 s így leírás alá került 5.529 ügydarab, amelyből augusztusban leirtak és expedáltak 4.818 dbot s így augusztus végén az irodánál hátralékban maradt 711 ügydarab.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint a kataszternél augusztusban magán felektől és hivataloktól beérkezett 1167 változás, melyhez a hátralékban volt 3898-at hozzáadván, elintézés alá került 5.065; ebből keresztül vezetett 4.971 dbot, augusztus végén keresztül vezetetlen maradt 94. *Phylloxera* kárt augusztus hóban 12 községből jelentettek be, ezeknek helyszínelése folyamatban van. Egyenes adóban augusztusban befolyt 551.786 K 31 f; a f. év első hét hónapjában befolyt 1.302.290 K 67 f, amely a múlt év hason szakában befolyt 1.353.337 K 50 f-rel szemben 51.046 K 83 f csökkenést tüntet fel. Az összes adónemekben a hátralék augusztus végén 4.859.701 K 11 f; a múlt évi 5.005.509 K 15 f hátralékkal szemben az idén a csökkenés hátralékban 145.808 K 04 f. Leirtak a f. év első hét hónapjában egyenes adóban 103.648 K 03 f, hadmentességi díjban 10.381 K 46 f-t; fizetési halasztást augusztus hóban 14 esetben adtak, ideiglenes házaadómentességet pedig 20 egyéneknek.

ki vizsgáltja ezen a világon nagy egyedüllétét.

Másról is beszélt még, de Mihály nem hallja csak azon jár lelke: »hogy a lányka hervadt s nincs ki vizsgáltja.«

III.

Gyorsan iramodik Mihályl a pejkó. Jaj pedig jobb volna, ha későn érné el, vagy soh'se is érné a szigeti várat, hol most Ibraim bég lakik, török szandzsákokkal.

Le is hull az égnek minden fényessége szegény Mihály előtt!

Lehánnya magáról a hadi szerszámot; kopjáját leszurta a puha göröngybe, aztán hangtalanul eltemette arcát szörnyű nagy kinjában.

Egy volt a világon, a ki őt szerette, akit ő szeretett — s jaj! most semmivé lett, nyomát sem lelta meg annak a leánynak!

Keresem a halált, majd csak előkerül — így gondolta Mihály — minek egymagannak az a hitvány élet?

Ráczkozár vidékén esattognak a kardok Mehmet basa népe meg Verbóczy Imrének vitézei között.

Amugy véletlenül Mihály is odakerül. Mindenütt ott terem, hol legnagyobb a veszély s vele a halál is legközelebb járhat. Török a lándzsákat, festett, szép kópjakat, s mire estére kel a nap fordulása, diadallal térnek haza Döbröközbe.

Igyen szerzi versekbe a dolgok folyását jó Sebestyén lantos s meg sem is »alítja« (sejti), ki a hallgatója lenn az ablak mélyén!

Fellobbanó arcát nagy hirtelenséggel kezébe temeti Boriska; aztán könnyebbülten sóhajt, hogyha rabságban is — de az élők közt van a halottnak vélt Mihály!

Kinek volt rá gondja, kinek a munkája — soh'se tudja Mihály, de úgy két hét múlva, megjött a váltásdíj érte sok drága aranyban, temérdek nagy kincsben.

Tehát újra szabad!

Sebestyén deákkal indul el Budáról, s attól tudakolja a szigeti vár sorsát. Hallgatja azonban, hogy a kérdésekben csupán csak Boriskát, csak a lányok sorsát érti gondolatja.

Egyenest kérdezni féli és átálja. Hátha rosszat tud meg?

Nem leánya halálát, más hoz pártolását rettegi a szóban.

A lantosnak azonban szíven ül a bánat hajdani jó ura háza pusztulásán s kérdezetlenül is panaszkodnak róluk.

»Nem az elmultakért — hidd meg vitéz uram nemcsak jó uramért sajog az én szívem, hanem Boriskáért, régi neveltemért, ezért a harmatos gyenge virágszállért tölt el a siralom.

Elhervadt a szegény . . .

Nincs a ki plántálja, szerető szívével, nincs

Vármegyénk közgazdasági állapota.

Gruner Lajos megyei közgazdasági előadó vármegyénk augusztus havi közgazdasági állapotáról a következő jelentést olvasta fel a közgazdasági bizottság szeptember havi gyűlésén.

Az elmúlt augusztus hónapban uralkodott időjárás meleg és száraz volt, ellentét a július hónapban uralkodott nedves, hűvösebb időjárásnak; és míg az elmúlt július hónapban a megye középvídekén 13 esős napon összesen 142.6 mm. csapadék volt ezidén, addig a múlt hónapban a leesett csapadék 14.6 mm.-t tett ki.

Ezen száraz időjárás a behordási és eséplési munkálatoknak szerfelett kedvezett és a július hónapban oly sok viszontagságnak kitéve volt gabonatermés biztonságba hozására nagy előnyvel volt; később azonban, a midőn már az őszi vetési munka előkészítésére szolgáló mezeti teendők teljes erővel megindulhattak volna, akkor ez a szárazság már hátrányossá vált és a tarló és keverés szántások, sőt most már a vetés is nagy késedelmet szenvedtek a talaj kedvezőtlen állapota folytán.

Szakadatlanul és gyorsan haladhatott azonban leginkább a cséplésmunkálat és a cséplési eredmények után most már biztosabb támpontunk is van a termés alakulásának felbecslésére nézve.

A cséplési eredmények szerint Zalavármegyének ugyanis az 1902. évben a következő gabonatermése van:

Buzából bevettették 92.549 kat. hold; átlagos termés holdanként 6.84 mm.; összes termés 632.000 mm.; 1901. évi termés 541.752 mm. Az ideitől többlet 90.248 mm. *Rozs:* bevettették terület 84.547 kat. hold; átlag termés 6.62 mm.; összes termés 559.000 mm.; 1901. évi termés volt 473.974 mm.; 1902. évi többlet 85.396 mm. *Árpa:* bevettették terület 34.773 k. h.; átlagos termés 7.30 mm.; összes termés 253.900 mm.; 1901. évi termés volt 211.323 mm.; 1902. évi többlet 42.577 mm. *Zab:* bevettették terület 22.589 k. h.; átlagos termés 6.69 mm.; összes termés 151.200 mm.; 1901. évi termés 131.902 mm.; 1902. évi többlet 19.298 mm.

Gabonatermésünk tehát a múlt évi termést 237.519 méter mázsával felülmulta és jó közepesnek jelezhető. Ezen termési többlet értéke a jelenlegi alacsony árakat véve alapul 2.800.000 K értéket képvisel.

Mindennek dacára azonban az eladásra készen álló készletek után alig fog lényegesen nagyobb jövedelem lenni — a mostani áralakulással — mint a múlt évben a kedvező egységi árakkal. Csúpan az árak emelkedésétől várhatunk kedvezőbb helyzetet.

Minőségére nézve constatálható, hogy ezidén a

VI.

Simuljon homlokod sötét gondfelhője jó Dombay Mihály!

Derüljön mosolyra, nagy-nagy boldogságra bubánatos arcod. Ugy-e nem gondolod, nem is gyaníthatod, mi lesz ma jutalma vitézi harcodnak?

Te meg szép Boriska, csitítsd el, némitsd el lelked zokogását, megsebzett szivednek sűrű sóhajtasát! Vesd gyászruhádat le, öltö helyébe fényes, hattyúhabos selymet!

Rózsáljon arcodon a boldogság színe; hevüljön öröm minden gondolatod: közel a kit vártál, a ki után vágytál!

Tépd le kiesi kerted minden tulipánját, gyenge violáját s köss abból bokrétát, szépet, illatosat, megtért lovagodnak.

Pereben, pillanatban, ugyanegy időben találkoztál Mihály szeme a lányka szemével.

Megremeg a kócsag . . . megdobban a páncél majd hogy ki nem pattan gazdája szívéből. Miként a gondolat, úgy termett le a táncoló lováról Mihály.

Boriskánál van már . . . annak törölgeti alápergő könnyét, annak esőkolgatója reszkető, kis kezét . . .

Gyere vissza Török Bálint nehéz rabságból! Jöjj el jó nagyasszony esendes pihenőből s áll meg azt az esküt, mit e pereben zokog szóttalan ajkával idehagyott lányod, párját átölelő, boldog jegyesének: Dombay Mihálynak.

szeszélyes időjárásához mérten a gabonatermés minősége is igen változó. Szárazabb talajon kevésbé dől a gabonák, nehéz szép minőség is van; ellenben a viharok által letépett, a gazfélék által lehuzott és a túlért állapotban kaszált gabonáknál van elég fakó színű könnyű áru is; a rozsoknál nem tartozik a ritkaságok közé a csirás szem. Árpában jobbra sárga és azott minőségek találhatók; zabban is tulnyomó a könnyű áru. A kisgazda gabonájában rengeteg sok a vadbüköny, vadborsó, vadlencse, konkoly stb. egyéb gyom magvak, melyek oly rohamos fellépése ezidén a gazdálkodási hiányokon kívül a tulságos sok aratás előtti csapadéknak tudható be.

Aránylagosan a legsilányabb termést adták ezidén a humusban gazdag talajokon a korai vetések, továbbá a berki földek, melyek a viharokkal jött nehéz esők által már korábban ledöntöttek, a szemképződést tökéletlenül teljesítették, amugy is a növényi paraziták és a rovarok által a legtöbbet szenvedtek.

A többi gazdasági veteményekre nézve megemlíthetjük, hogy a júliusi esők folytán oly szépen fejlődött *tengeri* az augusztusi nagy szárazságban szintén sokat szenvedett és csak nyirkosabb talajban kifogástalan.

A *burgonya* termésre vonatkozólag felhozandó, hogy az előbbi jó kilátások általában véve ezen növényenél is hanyatlottak. A korai fajtaikon erősen fellépett vármegyénkben a peronoszpóra, de ezenfelül is sok rothadt burgonya találkozik a földben.

A *kerti vetemények* — úgy mint minden ősszel aratható egyéb termés is — silylik a szárazságot és esőt kívánják.

A *hüvelyesekből* a bükönyfélék és a bab kielégítő termést adott; a borsónak a szedése jelenleg van folyamatban. Az eredmény csak kielégítő.

A *káposztafélék* a forróságot érzik, a későn vetett *köles* és *tatárka* fejlődése megakadt; a *kender* és *len* jól sikerült.

A *cukor* és *takarmányrépának* oly szép fejlődése, mely a legjobb reményekre jogosította fel a gazdát, a szárazság és forróság miatt jelenleg stagnál, levélzete üde ugyan, de az esőt igen kívánja. A mesterséges takarmány félékből a here második kaszálása jól sikerült; sok helyen a korábban felszabadult tarlóherék is szép kaszálást adnak; ellenben a későn fejlődöttek a forróságban elmaradtak.

A korán vetett eszalamadé jobb földeken kielégítő, a későbbben vetett állapota genge.

Az elmúlt hónap vége felé kezdődött a sarju szénának lekaszálása is. Dombosabb helyeken csak silány és közepes, laposabb fekvésekben és el nem árasztott réteken azonban igen sikerült. A kedvező szárogatási időben a minőség jobbra kitűnő.

A takarmányfélék egyáltalán bőségesen állnak ez idén a gazdák rendelkezésére és állattenyésztésünk, tartásunk előmozdítására nézve reményteljes biztatják a gazdát.

A szőlőknek előbbi szép állapota már részben a júliusi folytonos esőzés, részben meg az augusztusi forróság miatt több vidéken hanyatlott. Sok helyütt rohamosan fellépett a peronoszpóra, másutt meg gyakori a lepörkölt kolerás szem. A minőség nézve ugyan a folyó szeptember hónap lefolyása döntő leend a szőlőre nézve, előre jelezhető azonban, hogy nagy átlagban sem minőség sem mennyiségre nézve a múlt évi termést megközelíteni nem fogjuk. Üzlet kevés fejlődött, múlt évi termés 24—32 fillér árban kelt pro liter. — Gyümölcs nagy átlagban kevés leend, csak a fagy által megkímélt és a viharok ellen megvédett fekvésekben fejlődik szép minőségben az alma és körteféle.

Ezidén — úgy mint a tavaly — ismét a gyümölcs behozatalra leszünk vármegyénkben utalva.

Az állattenyésztési és tartási viszonyok ezidáig a bőséges zöldtakarmány készletek és a legelők kielégítő állapota folytán kedvezőtlenek nem voltak. Az állatforgalom a vidéki vásárokon tartósan élénk, vevő elegendő volt. Különösen kapos a növedék állat, a fejősmarha és az igásökör, melyek jó árak örvendenek, sőt utóbbiak beszerzése megyénkben máris nehézségekkel jár.

Az *állategészségügyi* viszonyok a ló és szarvasmarha állományra nézve kedvezőknek jelezhetők az elmúlt hónapban; — ellenben a sertésállományra nézve még folyton tart az orbánc és a vésznek terjedése következtében fennforgó veszély,

mely utóbbi bántalom egész vármegyénk területét kivonta a külforgalomból éppen akkor, a midőn a külföldi piacok nagyobb szükséglete folytán kedvező árakra volna kilátásunk.

A múlt hónapban volt 2 járásunk 4 községben veszettség, 2 községben takonykór, 5 járás 10 községben ivarszervi hólyagos kiütés, 1 községben rühkór; — továbbá 8 járás 20 községben sertésorbánc és 12 járás 59 községben sertésvész.

A *gazdasági termények* áraira vonatkozólag — sajnos — kedvező viszonyokat a múlt hónapban sem jelezhetünk. Azon jelenség ugyanis, hogy a világon rosz termésről sehol sem panaszkodnak, hogy tehát nagyobb behozatalra sehol sinesen kilátás, továbbá az a körülmény, hogy magunknak is csupán búzában 11 millió métermázsával több van a múlt évi termésnél: jellemző arra nézve, hogy a gabona forgalomban most, közvetlenül az aratás után — lanyhaság és tétlenség uralkodik és jelenleg oly alacsony árakkal találkozunk minden gabonatermésnél, mint az utolsó évtizedben aligha.

Még más években ilyenkor legkeresettebb kivitelű cikkünk — az árpa — is stagnál, és még jobb minőségekben is hallatlan áron vásároltatik.

Hiányzik az áralakulásra nézve az erőteljes lökés, a kereskedelmi vállalkozással együttvéve a kivitel fellendülése, melyek nélkül készleteinktől megfelelő árban ezidén megszabadulni nem fogunk.

Közegészségügy.

Dr. Hány István vármegyei t. főorvos a vármegye augusztus havi közegészségügyi állapotáról a következő jelentést terjesztette elő a közgazdasági bizottság szeptember havi üléséhez.

Az időjárás általában száraz és meleg volt, mely a közegészségügyet előnyösen befolyásolta.

A felnőttek közegészsége általában igen jónak volt osztályozható, a mennyiben az emésztő szervek hurutos bántalma mellett egyéb megbetegedések igen kis számban fordultak elő; kivételt képezett a perlaki járás, a hol az ott levő mocsarak miatt a fenti betegségen kívül a váltóláz is több esetben képezte a beavatkozás tárgyát, továbbá a zalaegerszegi járásból Szöptök és Zalaistván községek, melyekben a vérhas járványosan lépett fel.

A gyermekek közegészsége, viszonyítva a múlt havihoz, tetemesen javult, miután a felnőtteknél jelzett gyomor és bélhurut ezeknél is az uralkodó volt ugyan, de a melyekből nagy százalék gyógyulással végződött s az eddigi járványos kanyaró és hőkhurut miatti újabb megbetegedések száma pedig igen esekélyre apadt. A fertőző betegségek közül *roncsoló toroklobban* beteg volt 26, gyógyult 15, meghalt 8, ápolás alatt maradt 3; *hasi hagymázban* beteg volt 18, gyógyult 9, meghalt 2, ápolás alatt maradt 7; *kanyaróban* beteg volt 19, gyógyult 15, ápolás alatt maradt 4; *hőkhurutban* beteg volt 49, gyógyult 42, ápolás alatt maradt 7; *vérhasban* beteg volt 14, meghalt 2, ápolás alatt maradt 12; *fültőmirigylobban* beteg volt 1, gyógyult 1; *bárányhimlőben* beteg volt 2, gyógyult 1, ápolás alatt maradt 1.

Rendőri hullaszemle előfordult 25, súlyos sértés 3.

Öngyilkosságot 4 egyén követett el, ezek közül Kis Balázs káptalanúti és Péter Lajos szentadorjáni lakosok felakasztották magukat; Szalay József 24 éves keszthelyi lakos agyonlőtte magát; Németh János 56 éves rádi lakos pedig nyakát metszette el.

Véletlen szerencsétlenség általi halálnak 17 egyén esett áldozatul; ezek közül Anda István prágai, Berki István esáfordi, Szabó Lajos pákai, Jámbor Viktor molnár segéd, Neumann Örsze zalaegerszegi, Deklezsiben egy ismeretlen, Cserencsócson egy 3 éves fiú és Lencz Mária Lajos-majori vízbefultak; Szabadics Józsefné, Gizella, Juli szentgróthi és Wolfner Rozália eserszeg-tomaji lakosok gombamérgezés következtében haltak el; Hegyi Áron kapolesi lakost a szekér elgázolta; Tüske Gábor pákai lakost a község bikája agyon tiporta; Ivancsics István IV. hegykerületi lakost kavicsbányában a ledülő föld agyonnyomta; Hoffer Ilona nagykanizsai lakos megégett; Rosta Rozi nagylegyeli lakos a forró vizet magára rántotta.

Elmebetegségnek három esete képezte a hivatalos

beavatkozás tárgyát, melyek közül egy mint közveszélyes az országos tébolydába szállított, egy hely hiányában rendőrségi felügyelet alatt hagyatott, egynek elhelyezése iránt lépések tettek.

Hét éven aluli elhalt gyermekek közül orvosi gyógykezelésben nem részesült 30; az első fokú hatóságok a miatt 11 elmarasztaló és 5 felmentő végzést hoztak.

Közégségi vizsgálatokról a járás orvosoktól 51 jegyzőkönyv érkezett be.

E hónap folyamán megvizsgáltam a kiskomáromi, alsódomborui, légrádi és balatonfüredi nyilvános és a bánokszentgyörgyi kézi gyógyszer-tárakat. Karosi, bánokszentgyörgyi, merenyi és légrádi evang. iskolákat. Balatonfüredi, légrádi, bánokszentgyörgyi körjegyzői irodák egészségügyi kimutatásait. A balatonfüredi fürdőt, szeretet-házat, ugyancsak az alsódomborui trachomás betegeket.

Zalavármegye a pozsonyi kiállításon.

Méltó büszkeséggel tekinthet végig a magyar társadalom a pozsonyi kiállításon, amelyre a gazdák összehordták szorgalmuk, munkájuk és szaktudásuk gyümölcseit, hogy megmutassák az országnak és a külföldnek azt a haladást, amelyet magunkra hagyatva, a mostoha gazdasági viszonyok nyomásával küzdve, rövid idő alatt produkáltunk.

A pozsonyi kiállítás oly nagyszabású, hogy méltó egy nagy földművelő országhoz. Jelentőségre nézve pedig a millenáris kiállítás mellett említhető.

A megnyitás ünnepéit, a kiállítás terjedelmét, berendezését olvasóink a fővárosi újságokból ismerik, ezért azok ismételése felesleges volna. Ezuttal csak a Zalavármegyéből kiállított tárgyakról foglalkozunk.

Vármegyénk a kiállításon jelentékenyen képviselve van s ámbár a Gazdasági Egyesület, illetve ennek ügybuzgó elnöke, Hertelendy Ferenc orsz. képviselő minden fáradozása dacára sem tudta megvalósítani azt a tervet, hogy Zalavármegye külön csoportban mutassa be terményeit, mégis szembeötlő a kiállított anyag értékes volta.

A kiállítók száma sokkal kevesebb, mint várható volt s így vármegyénk gazdasági életéről, haladásáról, terményeiről és állattenyésztéséről általános képet szerezni nem lehet.

Gyümölcsünk az idén nincs, tehát ennek tudható be, hogy a vármegye csak a csemeszőlő kiállításon szerepel: két kiállítóval.

Gazdasági iparunkat három gyár képviseli, amelyek közül nagy sikere volt a zalaegerszegi magpergető gyárnak.

A vármegye kiállításáról a bíráló végeredményeként azt mondhatjuk, hogy a kiállított anyag minőségre nézve meglepő és elsőrendű. Egyik fő terményünk azonban: a bor feltétlenül győzni fog, mert oly mennyiségben és oly kitűnő minőségben van kiállítva, hogy a pincék drágaságai teljes számban képviselve vannak.

A szarvasmarha kiállítás szintén nagyon értékes anyagot tüntet fel. Szilaj, simmenthali, berni fajtszta és keresztezett szarvasmarhák gyönyörű példányai kerültek Pozsonyba.

A lókiállítás már szegény. Egyedül a fenéki ménés állított ki.

A kiállítás rendező bizottságában a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület részéről Hertelendy Ferenc orsz. képviselő vett részt. A házi és mezőgazdasági ipartermékek bíráló bizottságának zalamegyei tagjai: Czákó Béla (Keszthely), Elek Ernő (Újnép), Gruner Lajos (Felsőrajk), Tóth István (Nagykanizsa), Viriusz Vince (Lesenczetomaj), Voigt Ede (Zalaegerszeg), Wolf Izsó (Egeraracs).

A vármegyéből kiállított anyagot csoportonként a következőkben ismertetjük:

Lókiállítás. A vármegye lótenyésztését a pozsonyi kiállításon a gróf Festetics Tassiló fenéki ménéséből való 10 darab félvér képviseli. — A fenéki ménés Perdóczról (Semogym.) került Fenékre 1897-ben. Perdóczon 1849 óta állt fenn a Festetics grófok félvér ménese s kitűnő hámos lovakat szolgáltatott. Az anyag 1883 óta jelentékenyen javult. Ez idő óta két millió koronát meghaladó összeget nyert díjakban.

Szarvasmarhák. Magyar fajta szarvasmarhákat állított ki gróf Festetics Tassiló keszthelyi urodalma. A gyönyörű szilaj tehenek őseit a XVIII.

század végén hozták Csurgóról Keszthelyre, ahol azóta az ország egyik legszebb ilyenü tenyésztete van. A Pesti központi papnövelde kiskomáromi gulyájából 10 darab szilaj marha van kiállítva. Elek Lipót Ernő és Géza (Pusztajnép) 5 darab borzderes, 14 darab simmenthali keresztelésből származott szarvasmarhát, Hertelendy Ferenc (Lesenczetomaj) 5 darab berni tehenet és 1 darab berni bikát állítottak ki.

Juhok. A keszthelyi urodalomból 6 darab elektorál-negretti juh van a kiállításon. Ennek a juhajtának tenyésztését még a múlt század elején kezdték Keszthelyen.

Skublies örökösök zalaeszentmihályi gazdaságából 2 darab Rambouillet kos és 1 darab anya állított ki. A zalaeszentmihályi juhtenyésztet egyike volt a Dunántul legjobb pepinidre nyájának s jelenleg is kitűnő anyagot tartalmaz.

Ezenkívül még a kiskomáromi urodalomból küldtek fel 5 darab Rambouillet kos, 5 anyát és 2 toklyót.

Sertés. Elek Lipót Ernő és Géza (Újnép) telivér westfáliai sertéseket küldtek fel.

Igen szép a muraközi kisgazdák gyűjteménye. Muraközben az ugynevezett zagóriai fajtát tenyészítik, amely Horvátország hegyvidéki serteseivel azonos s mangalica és yorkshire keresztelésből származik. A Muraközben 1889 óta használnak következetesen yorkshire apaállatokat köztenyésztésre. A muraközi tájtajta edzett és értékes anyag. Az export évenként 6.000 darabra rug. Leginkább Grác felé szállítják a muraközi sertést, amelynek ára a legutóbbi években nagyon felemelkedett. Az állomány a esáktornyai járásban meghaladja a 10.000 darabot.

Baromfi kiállításán Zalából csak Nagy Ferenc (Zalaszentmihály) szerepel 3 darab keresztezett tyúkkal.

Tejgazdasági terményeket, nevezetesen vaját Bosnyák Géza (Miséfa), továbbá a pörszombati, Tapoleza és vidéki s a Túrje vidéki tejszövetkezetek állítottak ki.

A **halászati** kiállításán láthatók a »Balatoni halászati r. t.« által aquariumokban kiállított balatoni élő halak: fogas, garda, ón. Továbbá konzervek, halpraeparatumok.

Ebben a csoportban Fischer Izidor (Zalaegerszeg) zalai rákokat állított ki.

A **mezőgazdasági termények csoportjában** ki van állítva Szobocsnán István tündérlaki minta parasztagazdaságának csoportképe, a birtok területének, épület leltárának, állat és gépfelszerelésének, vetésforgójának, valamint üzemi eredményének kimutatásával.

Hertelendy József (Vindornyalak) három fajta búzát, két fajta rozstot, egy fajta árpat, két fajta zabot és három fajta tengerit; az ujnepi gazdaság (Elek Ernő és Lipót) szőlőtelep, réttöntözés tervét, fotografiákat, Besterhorn és Petkuti rozstot, Karinthal zászlós zabot, többféle takarmányrépat, takarmánynövényt, sajtokat; — a Szegedi féle eötvösi gazdaság esomós ebir magot, Franciaországból hozott mag után termelt kék mákot állítottak ki.

Gyapjút a keszthelyi, esáktornyai, baki urodalmak és Skublies örökösök zalaeszentmihályi gazdasága állítottak ki és pedig elektorálnegretti, merinó és rambouillet juhok zsirban nyirt, vagy saponáriával mosott bundáit.

Szőlészet és borászat. Ebben a csoportban van Zalavármegye legjobban képviselve.

Kiállítók. Hertelendy Ferenc Lesenczetomaj, idej paraszt gombáztatással készített ojtványok; szőlőterület gypszmintázata; preparált tőkék saját mód szerinti ojtással.

Borok: 1900 évi muskotály, kéknyelű, auvernas és zöld sylváni herceg Eszterházy-féle badaesonyi szőlőből.

Dr. Pámer Imre: rizling 1895; kéknyelű.

Polák és Neményi Tapoleza (Tramini 1900); Vastagh János Tapoleza (auvernas, muskotály, badaesonyvidéki vegyes); Szücs Dezső Nagyfalud (badaesonyi muskotály, auvernas 1900, badaesonyi rizling 1895, badaesonyi főzött 1899); Berényi Jenő Zalaszentgrót (fehér bor 1862, m. ottonel, fekete burgundi, rajnai rizling); Bucsy József Balatongyörök.

Gróf Deym Ferenc lesenczetomaji pincéiből több kitűnő borfajta, gróf Festetics Tassiló keszthelyi pincéiből 1848-iki tomaji fehér, 1872 évi rezi, 1880 évi diási és több más bor; Hertelendy József vindornyalaki szőlőgazdaságából nyolc borfajta; a piaristák dörgiesei gazdaságából többféle fajbor állított ki.

Mojzer József (Sümege), Oltay Guidó (Szentgyörgyvár), Szentantalfai ág. ev. egyházközség,

zalabéri urodalom szintén kitűnő minőségű asztali és fajborokat küldtek a kiállításra.

Tarányi Ferenc híres »Balatongyöngye« és a »Chateau Tarányi« is ki van állítva.

Zalaegerszegről Páslek József állított ki 1900 és 1901 évi rizlinget és 1901 évi ezerjót.

A szőlőkiállításra részvételüket bejelentették: Dervarics Imre (Kilimán) és Berényi Jenő (Zalaszentgrót), aki 14 csemeszőlőfajt fog kiállítani.

Pálincát gróf Deym Ferenc lesenczetomaji gazdasága állított ki.

A **gépek és eszközök** csoportjában Weiser J. C. és Joszopovits és Fasching nagykanizsai cégek, továbbá Faragó Béla zalaegerszegi magpergető gyáros vettek részt. Faragó hydropatikus csirázató készüléket állított ki.

Az **erdészeti és vadászati** pavillonban meglepő szép és értékes volt Faragó Béla zalaegerszegi fenyőmagpergető gyárának csoportos kiállítása.

Faragó Béla gyárának keletkezését mindnyájan láttuk és emlékezünk rá, mikor még a Baross-ligettel szemben levő telepen megalapította az első magyar fenyőmagpergető intézetet s ma már — alig néhány év alatt — Faragó Béla cégének országos jelentősége van.

Mikor a kísérleti állomásokon Faragó által pergetett magvakat csirázóképesség tekintetében elsőrendűeknek találták s a külföldieknek is jobbaknak nyilvánították, a zalaegerszegi gyár jelentősége, híre nagyot nőtt s magára vonta a szakkörök figyelmét. Azóta a magpergető üzeme mindig jobban terjedt s ma már hatvan munkásnak ad kenyeret.

Faragó gyára a legtöbb magyarországi nagy erdőgazdaságnak, a kincstári és állami erdőhivataloknak szállítója.

Van tehát ma már Zalaegerszegnek is egy számottevő ipartelepe, amelynek jelentőségét itt méltányolják talán legkevésbé, de a szakkörök méltó elismeréssel vannak a gyáros érdemei iránt, akinek a pozsonyi kiállításon a vadászati és erdészeti pavillonban levő csoportozata, annak izléses és szakszerű összeállítására magára vonta Frigyes főhercegnek és a kormány tagjainak figyelmét is.

Faragó Béla különböző erdei famagvakat, amelyek az egész monarchia erdei flóráját felölelik, fenyőtobozokat, csirázató készülékeket, fényképeket állított ki s ezeken kívül külön kiállításban különféle exotikus fenyőket mutatott be. A csoport díoramaszerűleg volt felállítva és rendkívül izléses.

Frigyes főherceg, a kiállítás védnöke a megnyitás alkalmával különösen sokáig időzött Faragó kiállításánál s Lászlóffy kir. erdőfelügyelő, az erdészeti kiállítás alelnöke a főherceg kíváncsiságára bemutatta a gyárost. A főherceg szívélyesen kezelt fogott Faragóval s megjegyezte, hogy tudomással bír a cégről, mert urodalmainak szállítója. Faragónak úgy a főherceg, mint a fenséges asszony, Széll Kálmán miniszterelnök, valamint Darányi Ignác földművelésügyi miniszter elismerésüket fejezték ki.

Faragó Béla a kertészeti kiállításán is részt vett, ahol gyümölcsfa magvakat állított ki. A jury ezen csoportban a második díjat ítélte a magpergető gyárnak.

Az erdészeti kiállítás juryje holnap határoz.

Örömmel tölt el bennünket egy hazai, zalavármegyei ipartelep sikere, amely egy elhanyagolt, majdnem ismeretlen iparágat fejlesztett ki s ma már a külföldre is jelentékeny mennyiségű famagvat szállít.

A munka, szorgalom és szaktudás meghozza a maga gyümölcseit, az elismerést s az anyagi haladást a gyárosnak is, használ a köznek is, mert saját anyagunkból produkálta azokat a magvakat, amelyeket előbb drága pénzért külföldről kellett beszerezni.

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

I.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszternek 1892. évi március hó 5-ikén 14.637. szám alatt kibocsátott rendelete kimondja, hogy a malmoknál az őrlési művelet munkaszüneti napokon és egész napon át végezhető. Ez a rendelkezés a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur f. évi július 29-ikén 33.643/VIII. A. szám alatt kelt legújabb leirata szerint úgy értelmezendő, hogy a malmoknál azok műszaki berendezésére és méreteire való tekintet nélkül az őrlési művelet

munkaszüneti napokon (vasárnapokon és Szent-István napján) egész napon át végezhető.

Miről az érdekelteket ez uton értesítjük.

II.

A m. kir. III. sz. esendőrkerületi parancsnokság a m. kir. esendőrség számára az 1903. évi január 1-től 1905. évi december hó végéig szükséges felszerelési cikkek, (u. m. vászonsebkendők, pamutíngék és gatyák, szijgyártó cikkek, bőrkesztyűk, paszomány-áruk, gyapju-szővet, kötészövő áruk, lábbelikhez való bőranyag stb.) szállítására pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb f. évi október hó 1-ig nyújtandók be.

Miről az érdekelteket oly megjegyzéssel értesítjük, hogy a részletes hirdetmény és a szállítási feltételek példányai kamaráknál (Lakner-utca 3 sz. I. emelet) kaphatók.

III.

A székesfehérvári m. kir. V. honvéd kerületi parancsnokság f. évi október hó 1., 6., 8., 10. és 14. napján ajánlati tárgyalást tartat a Sopronban, illetve Pécsen, Székesfehérváron, Nagykanizsán és Pápán állomásozó m. kir. honvéd csapatok élelem-szükségletének (kenyér, zab) szállítása céljából.

Az ajánlatok legkésőbb a tárgyalás napján d. e. 10 óráig nyújtandók be.

A részletes adatokat tartalmazó hirdetmény kamaráknál megtekinthető.

V.

Az állat- és különösen a lóvásárok szabályszerű lebonyolítása és luxus-lóvásárok tarthatása végett Miskolcra nagyszabású istállókat építettek. E luxus-lóvásárok és állatvásárok az országos vásárok alkalmával hét (7) s minden hó első szerdájára eső havi vásárok alkalmával három napig fognak tartani.

Az állatoknak az istállóban való elhelyezésére vonatkozó szabályzat, mely kamaráknál is megtekinthető, a borsodmegyei gazdasági egyesületnél szerezhető meg.

VI.

A pozsonyi es. és kir. 5 hadtest hadbiztosága kétszersült gyártás céljára szükséges 1630 métermázsas 3-as számú buza sütőliszt szállítására hirdet pályázatot.

Az ajánlatok legkésőbb f. évi szeptember hó 25-ikén d. e. 10 óráig küldendők be a nevezett hadbiztosághoz. Részletre szóló ajánlatok is elfogadhatók.

Sopron, 1902. évi szeptember hó 4-ikén.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Hivatalos-rovat.

I.

A v. képviselő testület 1902. szeptember 4-én tartott rendkívüli közgyűlésének 3132/kig. 1902 sz. határozata folytán a v. tanács közhírré teszi, hogy miután nagy hazánkfia **Kossuth Lajos születés napjának 100-ik évfordulója** f. évi szeptember 19-ére péntekre vagyis hetivásárnapra esik és a város közönsége ezen napot méltóképpen megünnepeli óhajtja; tekintettel a megtartandó ünnepségre, a **heti vásár** az előző napon azaz: f. hó 18-án *csütörtökön fog megtartatni.*

Zalaegerszeg r. t. város tanácsának 1902. szeptember 11-én tartott tanácsüléséből.

Németh Elek
főjegyző.

Várhidy Lajos
polgármester.

II.

Felhivom az adófizető közönséget, hogy az előírás céljából adókönyvükkel a városi adóhivatalnál f. év szeptember 30-ig 2—10 korona pénzbírság terhe mellett megjelenjenek.

Zalaegerszegen, 1902. szeptember 6.

Várhidy Lajos
polgármester.

Hírek.

A Kossuth ünnepély programja. Zalaegerszeg r. t. város tanácsa az ünnepélyre a következő felhívást bocsátotta ki:

F. hó 19-én lesz 100 éves évfordulója annak a napnak, a melyen az isteni gondviselés az elnyomott magyar nemzet felszabadítására leküldötte a nemzet Megváltóját, **Kossuth Lajost.**

A magyar nemzet a hála és a kegyelet igaz érzelmével készül e nevezetes évforduló megünnepelésére és így Zalaegerszeg r. t. város polgársága sem nézheti tétlenül ezen nemzeti ünnep lefolyását. A város polgárságának képviselői tehát f. hó 4-én tartott közgyűlésükben egyhangu lelkesedéssel elhatározták, hogy a jelzett napot a következőképp ünnepeljük meg.

1. F. hó 18-án, a jubileumi nap előestéjén 8—9 óra között a házak kivilágíttatnak.

2. Ugyanekkor a főtéren a város összes zenészei egy zenekart képezve, Kossuth-nótákat játszanak.

3. F. hó 19-én reggel 5 órakor a zenekar ébersztót játszik.

4. Reggel 1/2 8 órától egész napon át munkaszünet, az üzletek zárva tartanak s az egész város lobogó díszít.

5. Reggel 8 órakor 48 ágyulövés jelzi az ünnepély kezdetét.

6. Ugyanekkor először r. kath. utána evangélikus (vármegyeház nagytermében), végül izr. isteni tisztelet.

7. Dél előtt 10 órakor a v. képviselőtestület a megyeház nagytermében díszközgyűlést tart, a melynek tárgya:

a) Elnöki megnyitó beszéd, tartja Várhidy Lajos polgármester.

b) Ünnepi beszéd, tartja dr. Kele Antal v. képviselő.

8. Este 8 órakor társasvacsora az „Arany Bányán” nagytermében.

Midőn a jelzett közgyűlési határozat rendelkezéséhez híven ezen tárgysorozatot t. polgártársainknak tudomására hozzuk, egyuttal felkérjük a város hazafias polgárságát, hogy 18-án házaitkat minél díszesebben kivilágítani és 19-ikén fellobogózni s az ünnepség egész napján munkaszünetet és üzleteiket zárva tartani sziveskedjenek.

Zalaegerszeg r. t. város tanácsának 1902. évi szeptember hó 12-én tartott tanácsülésén.

Zalavármegye küldöttsége. Budapest székesfőváros hatósága a vármegye közönségét a szeptember 19-iki Kossuth ünnepségre meghívta. A megye törvényhatósága szeptemberi közgyűlésén elhatározta, hogy az ünnepségen küldöttségileg vesz részt s a nagy hazafi emlékének koszorúval áldoz. A küldöttség tagjaiul Csertán Károly alispán vezetése mellett Bogyay János, Bosnyák Géza, Eitner Sándor és Nagy László törvényhatósági tagokat választotta.

Kossuth ünnepély Nagykanizsán. Nagykanizsán az összes egyesületek bevonásával tartandó népünnepélyvel ünnepelik meg Kossuth Lajos születésének évfordulóját. A hivatalos ünnepélyek 19-én lesznek, de a népünnepélyt 21-ikén vasárnap rendezik, hogy azon mindenki részt vehessen.

Kossuth ünnep Zalazentgróton. A képviselőtestületnek határozatából Zalazentgrót is méltólag üli meg Kossuth Lajos nagy hazánkfia születésének századik évfordulóját. Az ünnepség programja: 18-án d. u. 5 órakor tараklövéssek figyelmeztetik a lakosságot az ünnepségre, este kivilágítás, fáklyásmenet az iparos ifjak dalárdájának közreműködése mellett. Az egyesületek és körök este 8 órakor a kaszinó dísztermében gyűlnek össze s ott tartják együttesen az ünnepélyt. — 19-én reggel 5 órakor tараklövéssek, a város házainak fellobogóztatása; d. e. 9 órakor az ág ev. templomban isteni tisztelet, amelyen részt vesz a község képviselőtestülete, valamint az összes egyletek és körök.

Az iparos ifjuság ünnepélye. A zalaegerszegi iparos ifjak önk. egylete Kossuth ünnepélyét felolvasással, szavalással egybekötve s az egyesületi dalárda közreműködésével f. hó 19-ikén d. u. 3 órakor fogja tartani a zalaegerszegi ipartestület nagytermében, melyre a t. közönséget ez uton is tisztelettel meghívja az Elnökség.

Hivatalos jelentés. A zalaegerszegi izr. hitközség f. hó 19-én d. e. 10 órakor Kossuth Lajos nagy hazánkfia emlékére, évszázados születési évfordulója alkalmából istentiszteletet tart. Kelt a zalaegerszegi izr. hitközségnek Zalaegerszegen

1902. év szeptember 8-án tartott templomgondnoksági üléséből. Jámbor Samu titkár, Böhler Jakab s. k. II-od elnök, Weinberger Hermán s. k. templomügyi főnök.

Iskolai ünnepély. A zalaegerszegi felső kereskedelmi iskola Kisfaludy önképzőkör Kossuth Lajos nagy hazánkfia születésének százéves évfordulója alkalmából f. hó 19-én délután 3 órakor az intézet e-életi nagytermében díszközgyűlést tart.

A zalaegerszegi m. kir. állami fesőkereskedelmi iskola „Kisfaludy” önképzőkör f. hó 7-én tartotta 1902/3. évi alakuló gyűlést, melyen a következőket választották meg tisztviselőkké: Alelnökké: Siposs Ernő f. o. t.-t., főjegyzővé: Deutsch Oszkár f. o. t.-t., főkönyvtárnokká Dreisiger Miksa és Kulesár József f. o. t.-kat, aljegyzővé: Posch Alajos k. o. t.-t., alkönyvtárnokká: Zumbok János k. o. t.

A zalaegerszegi kereskedő ifjak elhatározták, hogy a város által rendezendő Kossuth ünnepélyen testületileg fognak részt venni s ezért külön házi ünnepélyt nem rendeznek.

Évforduló. Szomorú évfordulóhoz értünk szeptember 10-én. Történelmünk egy gyászos lapja beszél arról a tragédiáról, amely messze idegenben játszódott le s amelynek áldozata a magyarok angyallelkű királyasszonya volt. Az emlékezés felszaggatja a régi sebeket, de glóriával övezi a magyar királynő dícsőült alakját. Ima szól az ég felé, hogy megkönnyüljön a lélek, amely sokszor zugolódva fakadt ki a végzet ellen nagyasszonyunk gyászos sorsa miatt. — Gyászmise volt az évforduló alkalmával a templomban, amelyen az összes hatóságok képviselői megjelentek.

Áthelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter dr. Ereky István kalocsai törvényszéki és Szegedy Béla sümegi járásbírói aljegyzőket kölesönösen áthelyezte.

Megei bizottsági tagok választása. A baki és ságodi választó kerületben elhalálozás következtében megüresedett megyebizottsági tagasági helyeknek választás utján való betöltésére a szeptemberi törvényhatósági közgyűlés október 26-át tüzte ki határnapul, meg november 6-át póthatárnapul. A választás vezetésére kiküldötte Bakra Németh Gábor és Kayser Vilmos, Ságodra Matisz Lajos és Krosetz István megyei törvényhatósági bizottsági tagokat.

Milleniumi vármegyei ösztöndíjak adományozása. A vármegyei törvényhatósági bizottság szeptemberi közgyűlésén ítélte oda a millenium emlékére alapított 400—400 koronás ösztöndíjakat a zalaegerszegi állami és nagykanizsai kath. főgymnasiumnál; a zalaegerszegi főgymnasiumból Briglevics Kálmán, a nagykanizsai főgymnasiumból pedig Imrey Jenő tanulók nyerték el az ösztöndíjat, amelyet megfelelő haladás mellett addig élvezhetnek, míg az ottani főgymnasiumokban folytatják tanulmányukat.

Esküvő. Baksay Kálmán székesfővárosi rendőrségi felügyelő, tartalékos hadnagy e hó 9-ikén vezette oltárhoz Felsőhahóton névedí és széplaki Botka László földbirtokos és kisunyomi Sényi Aglaja bájós leányát, Alice-t.

Kitüntetett zalavármegyel kiállítók. A pozsonyi kiállításon kanca lovakra kitűzött első díja (diszoklevél és Frigyes főherceg tiszteletdíjat Festetics Tassiló grófnak ítéltek. Tiszteletdíjat kaptak Elek Lipót Ernő és Géza ujnepi gazdaságukból kiállított simmenthali és második díjat borzveres szarvasmarha kollekeiójukért.

A megyei borellenőrző bizottságok kiegészítése. A megyei törvényhatósági bizottság szeptemberi gyűlésén az elhalálozás következtében megüresedett borellenőrző bizottságokat kiegészítette a következőképp: a vármegye főispánja Nagykanizsa városba elnökül Eperjessy Sándort, a zalaegerszegi járási bizottságba elnökül Pajthy Eleket, a letenyei járási bizottságba elnökül Csoma Ödönt, tagul Schneider Józsefet, az alsó-lendvai járási bizottságba elnökül Fuss Nándort, tagul Karabélyos Eleket kinevezte, míg a közgyűlés Nagykanizsa városba Belus Lajost, a letenyei járásba Hajgató Lajost, az alsó-lendvai járásba dr. Laubhaimer Oszkárt tagokul megválasztotta.

Csáktornya képviselőtestülete legutóbbi közgyűlésén tárgyalta az 1903-ik évi költségvetést és azt 117.280 K 58 f bevétellel, 139.389 K 85 f kiadással s így 22.109 K 27 f pénztárnyal irányozta elő, mely községi pótlékkal

lesz fedezendő. — A községi választók névjegyzékének egybeállítására Petrics Ignác városbíró elnöke alatt Dénes Béla jegyző, Benedikt Ede, Szilágyi Gyula, Masztnak József és Sáfrány Károly képviselőkkel álló bizottság küldetett ki.

Érettségi vizsgálat. A zalaegerszegi állami felsőkereskedelmi iskolánál a szeptember havi javító és pótló érettségi vizsgálat szóbeli része szeptember hó 17-én lesz.

Magánvizsgálat. A zalaegerszegi állami felsőkereskedelmi iskolánál a szeptemberi magánvizsgálatok írásbeli része f. hó 16-án lesz.

Kitüntetett gyár. Lapunk más helyén megemlékeztünk arról, hogy a nagykanizsai Weiser J. C. gépgyár a pozsonyi kiállításon általánosan elismert jó gyártmányaival szintén részt vett. A gyár által készített ekéket és eketesteket, valamint Planer kapákat a kiállítási jury ki is tüntette.

A tapolcai rabbi bucsuja. Megemlékeztünk, hogy a tapolcai izr. hitközség köztiszteletben álló rabbiját, dr. Singer Bernátot a szabadtéri izr. hitközség egyhangulag főrabbijává választotta. Dr. Singer a múlt szombaton tartotta bucsu-beszédjét s ez alkalommal bucsuztak el tőle hívei, akik lelkes óvációkban részesítették. A tapolcai krajeár egylet, az izr. nőegylet, valamint az iskolaszék és a tanítótörsület küldöttségileg bucsuztak el dr. Singer Bernáttól, aki sok barátot és tiszteltőt hagy úgy Tapolezán, mint vidékén.

Tombola játék. A m. kir. pénzügyminiszter a belügyminiszterrel egyetértéssel megengedte a balatonfüredi gőzhajózási tisztviselők egyletének, hogy augusztus hó 20-ára kért tombola játékot szeptember hó 15-én tartandó húzással tarthassa meg és e célra 1500 drb. öt koronás sorsjegyet boesáthasson ki.

A nagykanizsai kongresszus utójátéka. A kereskedelmi alkalmazottak Nagykanizsán tartott országos kongresszusának a múlt szombaton zajos utójátéka volt. A nagykanizsai kereskedelmi alkalmazottak nagyon zokon vették a dr. Villányi Henrik szerkesztésében megjelenő „Zalai Közlönytől”, hogy a kongresszus érdemi részével csak alig néhány soros hirben foglalkozott, de ellenben hosszabb cikket szentelt a kongresszus kifigurázásának. A kereskedelmi alkalmazottakat nagyon sértette a „Zalai Közlöny” elnevezése és nem tudta megboesátni Villányi doktornak, aki különben a nagykanizsai izr. hitközség által fenntartott kereskedelmi iskola tanára, hogy a kongresszust khongresszusra keresztelte, ahol Khonok a khonkolyhiutók s a szónokok inkább a karzatokhoz levő nagy közönséggel, mint a lényeggel törődnek. A szellemeskedéssel elkövetett sértést megboszulandók, a kereskedelmi alkalmazottak a múlt szombaton a „Zalai Közlöny” szerkesztőjének macskazenével kedveskedtek. — Nem keressük, hogy a felháborodás jogos volt-e, vagy nem, de a mód, ahogyan a sértett urak felháborodásuknak kifejezést adtak, nem méltó utójátéka egy méltóságteljesen lefolyt s hatásait fontos országos kongresszusnak és sokkal jobban leaacsonyította a dörömbölő kandurokat, mint dr. Villányi rosz vicei.

Megütötték a bírót. Bak községet a szarvasmarhák között kiütött száj és körömfájás miatt a hatóság a véskörletbe sorozta. Az előjáróság szabályszerűleg két őrrel állított a falu végére, hogy minden szekeret feltartóztassanak s a takarmányt lerakassák, szarvasmarhák áthajtását megakadályozzák. Szípőes István baki bíró 9-ikén délután a strázsákat ellenőrizve, az egyik őrrel heves szóváltásban találta Borbély László kiskanisai lakóssal, aki mesterembereket szállított a zalaegerszegi vásárra. Borbély sehogy sem akarta a szekereire felpakolt szénát elégettetni s az őr szavára nem rakta le a takarmányt. Erre a bíró erőlyes hangon követelte az engedelmességet, Borbély pedig egy sátorruddal úgy ütötte fejbe a bírót, hogy az vértől elborítva, összerogyott. A garázda ember elhajtott Egerszeg felé.

Belefult a tókába. Szerinek Klára órségi lakós 7-éves leány fürdés közben a tókába fult.

Tánciskola. Az őszi időnyre hirdett táncanfolyamát Mayersberg Frida okleveles táncitanító az „Arany Bárány” nagytermében a napokban megnyitotta. A mint személyesen tapasztaltuk a táncoktatásban a legjobb társadalmi körökből való gyermekek vesznek részt. Mayersberg Frida szakszerű előadásával, megnyerő modorával annyira kedveltette magát minden rétegben

a társadalomnak, hogy növendékeinek száma naponként szaporodik.

Gyufaoidatot ivott Török Ferenc mindenes a múlt napokban. Kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy ő már 3—4-szer is ivott ilyen szert, mindig a mikor a gyomra fájt, de baja soha sem lett. Most is azért ivott egynehány kortyot, mert émelgést érzett a gyomrában, azt akarta meggyógyítani. Beszállították a helybeli kórházba, a hol ápolás alá vették.

Vásári tolvaj. Németh Trézsi kislengyeli lakós notórius vásári tolvaj a f. hó 9-én a helyben megtartott országos vásárra is ellátogatott szerencsét próbálni, de vesztére, mert elesítették, bezárták és kihallgatása után átadták a kir. járásbírósnak.

Vásár áthelyezés. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Muraszterdahely községben évente május hó 1-én tartani szokott Murabalparti vásár ezután állandóan június hó 1-én tartassék meg; amennyiben ezen nap vásár vagy ünnepnapra esik, akkor a vásár ez azt követő napon tartatik.

Felmászott a fára le is esett róla, nem is kelt föl többet Horváth Csordás István zajki lakós. A budafai erdőn vadkörtét szedett szegény, egy galy eltörtött alatta s oly szerencsétlenül zuhant le, hogy azonnal szörnyet halt.

Vasuti tolvaj. Orosz István orosztói illetőségű joghallgató szerdán Budapestről Szombathely felé utazott. Súrvarott egy 20 évesnek látszó fiatal ember szállt be, aki azonnal beszélgetésbe eredt Oroszyval s különös érdeklődéssel kérdőzködött böröndjének tartalma felől. Szombathelyen mindketten kiszáltak s Orosz böröndjét bethette a váróterembe, és kiment a Perronra sétálni. Ezalatt az idegen hordárt fogadott s elvitte Orosz böröndjét egy szállodába, a hol a szobaleánytól kért nagy késsel akarta a koffer felkészíteni. Orosz a hordár felvilágosítása folytán jött a börönd nyomára s egy rendőr kíséretében éppen abban a pillanatban lepte meg az utitársat, amikor az a koffer kinyitásával vesződött. A tolvaj Nyul Zsigmond ügyvédi irnok volt.

Patkoló-tanfolyam. A földmívelésügyi miniszter Nagykanizsán folyó évi október hó 11-étől 1903. évi február hó végéig terjedő időre lópatkolási tanfolyamot létesít.

Zalai földművesek a pozsonyi kiállításon. Starzsinszky György galamboki körjegyző vezetése alatt e hó 15-én ötven tagu, többnyire földművesekből álló társaság megy Pozsonyba a kiállítás megtekintésére. — Csodálatos, hogy a kedvező alkalmat több község gazdája nem használják fel.

Vasutépítés. A keszthelyi tapolcai vasut építése serényen folyik s remélhető, hogy már kora tavasszal megindulhat a forgalom. A munka a kedvező időjárás mellett gyorsan halad előre. A földmunka a keszthelyi új állomás kivételével egész Tapolezaiig majdnem készen van. A kisebb hidak és épületek falazását is az egész vonalon munkába vették. Künn négyszáz munkás dolgozik naponként, kik közt igen sok a keszthelyi kőműves és napszámos. A múlt héten a keszthely-balaton-szent-györgyi vonalon váltókat fektettek le, a honnan a sineket most már folytatólagosan fektetik, úgy, hogy nemsokára mozdonyok is bejárhatnak a keszthelyi új állomásra.

Állatdíjazás. Nagykanizsa város közönsége — a vidék bevonásával, a Z. G. E. támogatásával október hó 5-ikén állatdíjazást rendez. Csak kiscsordák által kiállított állatok fognak díjaztatni. Az állatdíjazásra a Nagykanizsai Takarékpénztár 50 koronát, a Gazdasági Takarékpénztár 25 koronát, a Weiser J. gépgyár egy ekét s a Jozsifovics és Fásching cég egy alfa szeparártort ajánlottak fel.

A választási elnök ebédje. Szokásban volt biz az nálunk is, másutt is, hogy a törvényhatósági bizottsági tagok választása alkalmával a küldöttség tagjai a szavazó helyiségbe hozatták ebédjüket s ott étkeztek az urna tövében, mert hát a választást félbeszakítani nem szabad, enni meg kell. A közigazgatási bíróság azonban nem így fogta fel a dolgot. Legutóbb megsemmisített egy esztergommegyei törvényhatósági bizottsági tag választást azért, mert a választási elnök a választásnál jelen volt hivatalos személyeket és bizalmi férfiakat a szavazó helyiségben megtraktálta. Ezen kívül az elnököt az összes költségekben is elmarasztalták.

Kivirágzott az akácfa. Hosszu ős lesz — azt tartja a paraszt kalendárium — mert másodszer virágzott ki az akácfa. Akácfa virág manap nem is olyan ritkaság. A dombok déli lejtőin virág fakadt a fákra s a vénasszonyok nyarának illatos virágai vannak.

Szőlőbirtokosok figyelmébe. Az 1892. évi 15-ik t.-c. 3-ik §-a alapján azon szőlőbirtokosok, a kik szeszese italok kimérésével, vagy kismértékbeni elárúsításával nem foglalkoznak, saját termésű boraikról a házi szükségletre szánt mennyiség után kedvezményes adózást élveznek. A kedvezményes adózással vonatkozó igény a szőlőbirtokos neve, lakhelye, szőlőbirtok terjedelme holdakban, a házi fogyasztásban felhasznált bor évi átlagos mennyisége, a folyó évben remélhető termés hektoliterekben, bejelentendő. Miután a bejelentési határidő utolsó napja szeptember 15-ik, figyelmeztetjük a szőlős gazdákat, hogy a bejelentést saját érdekünkben el ne mulasszák.

Életunt agg. Nyitrai János esobánczi gazda a birtokát átruházta gyermekeire és csak szerény tartást kötött ki magának. Amint ez már rendes dolog, a gyermekek nem valami nagy kegyelettel bántak a munkára képtelen, nyolevan éves öreggel, a kit a rosz bánásmód nagyon elkeserített. Sokszor mondogatta, hogy kivégzi magát, ha békében nem hagyják. A múlt vasárnap mindenki elment a misére, Nyitrai János egyedül maradt otthon. Elővette borotvját és bele-metszett vele a nyakába. A seb nem volt mély, az aggastyán tehát zsebkésével akarta befejezni a véres műtétet. Ugy látszik azonban, hogy időközben meggondolta a dolgát és kimosdott a vérből. A család hamarosan orvost is hozatott, aki bekötözte az öreg Nyitrai nyakát, de másnap a nagy vérvesztés következtében mégis meghalt.

Gyilkos dobás. Sipos József kisapátii lakós folytonos viszálykodásban élt mostoha fiával, Slang Imrével. A múlt héten újra összevesztek és Slang a vita hevében úgy vágott egy követ Sipos fejéhez, hogy azonnal meghalt.

A lelkiismeret. A bűnös embert a lelkiismeret sokszor nem engedi nyugodni s bizony nagy könnyebbségére szolgál, ha bűnét jóvá teheti. Amerikában pl. már egy „lelkiismeret furdalási” alapot is kezelnék az állam kasszájában, amely úgy keletkezett, hogy azok, akik az államot megcsalták, kijátszották, a lelkiismeret furdalására hivatkozva az okozott kárt megtérítették, de nevüket — érthető okokból — természetesen elhallgatták. Egy szegény kocsis azonban a lelkiismeret furdalás hatása alatt a nevét is megvallotta volt gazdájának, egy muraszterdahelyi kereskedőnek. A kocsis már régen eltávozott Muraszterdahelyről. A gazda jóra való embernek ismerte; jól bánt vele s marasztalta is, de a kocsis csak távozni akart. Évek multak azóta. Nem rég a kocsis beállított volt gazdájához és bevallotta, hogy azért ment el tőle, mert rosz emberek rábeszélése folytán ezelőtt tizenöt esztendővel három zsákot, két klgr. sőt és két liter petróleumot ellopott s félt, hogy az orgazdák több roszra is rábírák. A kocsis megfizette a gazdája által követelt három koronát s most már nem furdalja a lelkiismeret.

Az olasz bor. Miután az ország közvéleménye a magyar borok árának hanyatt homlok való esését s a borkereskedelem pangását az olasz borok behozatalának rovására írja, természetesen a kormány figyelemmel kíséri Olaszország borkivitelét s hozzáuk való behozatalát. Olaszország hordóbor kivitele — a legújabb statisztikai adatok szerint — általában esőkkenőben van, de az Osztrák—Magyar monarchiába való behozatal legutóbb jelentékenyen emelkedik. Ugy látszik, hogy azt a mennyiséget, amely más piacokról leszorult, szintén nálunk helyezik el. 1901. év első felében Olaszországból összesen 610.938 hektoliter bort vittek ki, míg 1902. év első felében az összes kivitel 601.472 hektoliterre csökkent. A monarchiába ez év első felében 36.207 hektoliterrel több olasz bort hoztak be, mint 1901. év január—június hónapjaiban. Az emelkedésnek oka az is, hogy az olasz kiviteli cégek tartanak a borvámklausula megszüntetésétől és nagy készleteket halmoznak fel ausztriai és magyarországi raktáraikban, amelyeket a jövő évben akarnak értékesíteni. Számításuk úgy látszik beüt, mert ha a szüret roszul sikerül, készleteiken feltétlenül előnyösen adhatnak tul.

A pozsonyi mezőgazdasági kiállítás látogatóinak figyelmét egy különös látványosságra akarjuk felhívni és pedig dr. Schlesinger Miksa vizsgyintézetére és szanatóriumára a pompás pozsonyi hegység bejáratánál (mély ut). Mindenki, ki ezen mintaintézetet látta, tökéletesen meg van győződve arról, hogy mi magyarok már nem vagyunk kénytelenek külföldi vizsgyintézeteket látogatni.

A Balatoni Halászati r. t. ügyei. Többször megemlékeztünk arról, hogy a halászati r. t. ügyei rosszul folynak. Részvénytökejéből tetemes veszteségeket irt le s emellett az államnak is jelentékeny összeggel tartozik. Legutóbb azonban úgy írják, hogy a társaság kedvezőbb viszonyok közé került. A veszteség apadt és remélhető, hogy a társaság pénzügyi egyensúlya mihamarabb helyre áll. Legnagyobb baj az üzem fejlesztésére szükséges forgótőke hiánya. Baj az is, hogy a halállományt az előbbi kisbérlek által folytatott rablógazdaság és az orvhalászat annyira lepasszította, hogy a társaság kitűnő eszközeivel is kevés halat tud fogatni. A társaság veszteségein felül még a Balaton egész vidékének ellenszenvét is kénytelen szenvedni, mert az orvhalások nagyon olcsó halhoz szoktatták a közönséget. A társaság ellen nemcsak a haltolvajok, zugkereskedők és orvhalások, hanem a fogyasztók is agítálnak.

Ménvásárlás. Azokat a ménutajdonosokat, akik eladó ménlovaikat megvétel végett az állami lótenyésztézetek részére felajánlották, értesítik, hogy a bizottsági megsejmlélések a f. hó folyamán eszközöltetnek és pedig: Zalaegerszegen szeptember 19-én. Ide lesznek az eladásra felajánlott állatok reggeli 8 órára elővezetendők.

A pozsonyi kiállításból. A II. mezőgazdasági országos kiállítás, mely Pozsonyban szeptember hó 7-én Frigyes Főherceg védnöksége alatt megnyitott, szőlőművelési csarnokának egyik legfeljebb látványossága a dr. Wagner és Társai egyesület a budapesti gyárak kollekcijával a szőlészeti és pincészeti eszközökből, mely valóban megérdemli a figyelmet és pártfogást. E csoportokban megtanuljuk, hogy a külföldről drága pénzen szerzett szivattyúk, dugaszoló, üvegmosó, hordókaparó, szűrő, inpregnáló stb. eszközöket mind már itthon is készíthetünk hibátlan minőségben és hogy a legkülönbözőbb esapokért, tölésekkért, szelepekért stb. sem kell a pénzt külföldre küldnünk. A tanulságos csoportot ne mulassza el senki sem megtekinteni, mert a magyar gépipar haladását a kiállítás e csoportjában legfényesebben tünteti fel a gyár vezetősége. Értesülésünk szerint a cég mintegy 2 év óta staniol kupakokat is gyárt és ezen üzletággal is fényes eredményeket ér el és már külföldre is exportál.

Erdészeti államvizsga. Az őszi erdészeti államvizsgát f. évi október hó 27-én és következő napjain tartják meg Budapesten az országos erdészeti egyesület székházában (V. Alkotmány-utca 6 szám). A vizsgára jelentkezők kérvényüket a bizottság elnökéhez tartoznak bemutatni.

Fölvétel a vincellér iskolába. A tapolezai m. kir. vincellériskolába 1903. január 1-től kezdődő egy évi tanfolyamra növendékeket vesznek föl. Az ez iránti kérvények legkésőbb november 1-ig az intézet igazgatóságához nyújtandók be.

Erdőőri és vadőri szakvizsgákat f. évi október 13-án s következő napjain tartják meg Szombathelyen a vármegye székházában. Az erre vonatkozó kérvények f. évi október 1-ig a királyi erdőfelügyelőséghez nyújtandók be.

Talált gyermek ing. Egy fehér sifonból készült gyermek inget találtak s átadták a rendőrségnek, a hol jogos tulajdonosa átveheti.

Talált ezüst kereszt. Egy aranyozott kis ezüst feszületet találtak az utcán s átadták a rendőrségnek. Ott a tulajdonos a hivatalos órák alatt átveheti.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a *Ferenc József keserűvíz* valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emelésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmúlja. Kérjük katározottan Ferenc József keserűvizet.

Uj szőlőterület adója. A közigazgatási bíróságnak 4321/1899 szám alatt hozott határozat szerint phylloxera által elpusztított s újra beültetett adómentes szőlő terület után az adómentesség tartamáig általános jövedelmi pótdadó nem követelhető.

Időjárás. A szép idő kitartott különösen a szőlősgazdák nagy örömeire, akik a hosszú ősztől várják a fejlődésben hátramaradt szőlő kiérését. A múlt héten meleg, szélesnapok napjaink voltak, tegnap azonban eső volt, amely csak a port verte el, pedig nagyon száraz a föld s az őszi munka lassan haladhat előre. Ha Falb jóslatainak hinni lehet, szeptember 20-áig esendes esőkre, azon túl a hó végéig tartós országos esőre és hideg szeles napokra van kilátásunk.

Vetőmagvak ára. Mauthner Ödön budapesti magkereskedő értesítése szerint Budapesten 50 kilogrammonként: *Lucerna* (új termés) 50—52 K; *bibóheré* 13—14 K; *baltacim* 13 K; *őszi borsó* 6³/₄—7 K; *őszi búkköny* 12—12¹/₂ K; *muharmag* 11¹/₂—12 K.

Állategészségügyi kimutatás vármegyénk területén f. hó 7-én a hivatalos adatok alapján: *veszettség*: Keszthely 1 u., Keszthely-Polgárváros 1 u., Zalaszentő 1 u., Dabroncz 1 u., Túrje 1 u.; *takonykór*: Csáktornya 1 u., Felsőpusztafa 1 u.; *ivarszervi hólyagos kiütés*: Bratonecz 1 u., Cserenesőcz 1 u., Deklezsín 1 u., Petesháza 1 u., Alsószenterzsébet 3 u., Nagykapornak 1 u., Mázócz 3 u., Ormándlak 3 u., Muravid 6 u., Zalaalövő 1 u.; *sertésorbán*c: Muracsány 1 u., Alsószid 3 u., Letenye 1 u., Náprádfa 3 u., Igrieze 1 u., Dabroncz 1 u., Káptalanfa 1 u., Alsóórs 12 u., Balatonkisszőlős 11 u., Lovas 9 u., Gyulakeszi 1 u., Mindszentkál 1 u., Tihany 6 u., Nagypécse 13 u., Paloznak 6 u., Páka 1 u., Tördemicz 3 u., Zalaszentgyörgy 1 u., Ukk 2 u., Karácsnyfa 4 u., Zalaszentivány 1 u., Pördeföld 1 u., Csonkahegyhát 1 u., Bazita 8 u.; *sertésvész*: Alsólendva 1 u., Csáktornya 2 u., Órség 7 u., Bajesa 14 u., Alsószemenye 1 u., Eszteregnye 11 u., Fityeház 9 u., Mikefa 1 u., Korpavár 1 u., Langviz 6 u., Nemesvita 1 u., Murakeresztur-Kollátszeg 20 u., Rigváz 1 u., Nagyrecse 9 u., Ujudvar 1 u., Letenye 1 u., Meszesgyörök 4 u., Nagyrada 11 u., Bak 3 u., Szentgyörgyvár 1 u., Pusztaszentlászló 1 u., Vonyarevvashegy 2 u., Bécz 33 u., Dobri 7 u., Padár 13 u., Szabar 2 u., Alsómihályovecz 2 u., Sándormajor 2 u., Kotor 4 u., Nagylengyel 4 u., Miháld 1 u., Nagyfakos 13 u., Egyeduta 1 u., Kerkatótfalu 3 u., Kisesernecz 3 u., Dömezőld 6 u., Kányavár 1 u., Szentkozmadombja 2 u., Mikefa 1 u., Petrikeresztur 1 u., Felsőrajk 11 u., Derzsimecz 21 u., Novákovecz 1 u., Orehovicza 3 u., Palovecz 4 u., Nyirád 1 u., Arács 11 u., Balatonederics 1 u., Balatonkövesd 10 u., Almás 2 u., Zalaacsány 6 u., Aranyod 1 u., Zalakoppány 5 u., Zalabér 1 u., Véged 1 p.

Irodalom.

Az Egyetértés újságháza. Kevés újságnak adatott meg ebben az országban, de még a gazdagabb külső nemzeteknél is, hogy saját palotájában, külön otthonában végezhesse azt a nehéz, súlyos nagy munkát, amelyet ma a közönség egy nagy, előkelő, befolyásos újságtól jogosan megkövetel. Különösen ritka ez ellenzéki irányú újságnak, amelyeknek csak egyetlen erős, biztos és örökös támaszuk van: az olvasó-közönség, amelynek bizalmát kiérdemelték, ragaszkodását kivívták, hűségét elhűséggel megszerették. Harminchat esztendő szakadatlan munkásság után a legnagyobb és legnépszerűbb magyar lap, az Egyetértés elérte most azt, ami minden hírlapi vállalkozásnak a végső célja, az anyagi és politikai függetlenségnek tökéletes biztosítása. Hogy ezt most elérte, betetőzése egy emberöltőnyi hazafias munkásságnak, hogy elérhette méltó elismerése a magyar újságolvasó közönségnek. Nem különben annak a lelkes, odaadó munkásseregnek, amely érzései és tollát mindig a közérdeknek szentelte, s Fenyő Sándor főszerkesztő személyében, valóban hivatott vezérré talált. A lap szépirodalmi munkatársa, Eötvös Károly is nagy mértékben hozzájárult, hogy az Egyetértés — amelyet általában a magyar Times-nak szokás nevezni, — országoszerre nagy befolyása és olvasottságra tegyen szert. Az egész művelt világot érdekli, s a magyar olvasókat valóságos lelilincselő nagy munkája. „A nagy per, amely ezer éve folyik és ma sincs vége” már egymagában is érdekessé tud tenni e nagy újságot, pedig mellette jóformán az egész magyar írói gárda java buzgalkodik azon, hogy az újság szépirodalmi közleményekben is legjavát adhassa. A külföldi írók művei közül, most a hirneves és népszerű olasz költő: Gabriel d' Annunzio híres regénye folyik: „A halál diadala”. Az új újságház, kizárólag az újság céljaira való. Külön emeleteken van benne szerkesztőség, kiadóhivatal, nyomda. Főképp ez utóbbi igazán látványossága a fővárosnak. Óriás szedőterem, öntőde, stereotypia van benne, s a hatalmas hajtógépeken kívül öt rotációs gép dolgozik ebben a nyomdában. Öt rotációs gép, mindegyik a legnagyobbak és a legtekélyesebbek közül való, amiket eddig gyártottak! Megemlíthetjük még, hogy az Egyetértés újságháza a vármegyeház-utcaiban van, 11. és 13. szám alatt, s az újság is ott rendelhető meg, negyedévre öt forintjával, egy hónapra 1 forint 80 krajcárral.

„Magyar Bazár” Az ifj. Lónyay Sándorné és S. Hentaller Elma szerkesztésével és az Athenaeum r. t. kiadásában megjelenő „Magyar Bazár” nemcsak tartalom tekintetében, hanem külső kiállításával is vetekedhetik a külföldi legelőkelőbb divatlapokkal. A divatész színes és egyéb ábrái, szabásmintái, divatútdóításai nemcsak szemrevalók, hanem célszerűek és főleg a legfrissebb hajtásai a folyton változó izlésnek. A szépirodalmi rész valóságos tárháza a sok tudnivalónak s találkozó helye a szépirodalom első rangú művelőinek. A Magyar Bazár havonként kétszer jelenik meg. Előfizetési ára 1/4 évre 3 korona. Páratlan kedvezmény: ingyen kivágott szabások és mintarajzok. Megrendelő cím: „Magyar Bazár” kiadóhivatala Budapest, Kerepesi ut 53. §

A Kert, a kertészeti összes ágait magába foglaló kertészeti szaklap, f. évi 17-ik számának tartalma: konyhakertészet, gyümölcsészet, dízkertészet, tárca, méhészet, lugas, kertészársadalom, faiskola, gyógy- és iparnövények, gép- és eszközellátás, világsejtelek, rovartan, apró szakközlemények, szerkesztői üzenetek, fametszetek. Ára havonként kétszer megjelenő szaklapnak egy évre 6 K, kertészek részére 4 K. Előfizetheti a lap kiadóhivatalában Budapesten, (VII., Rottenbiller-utca 33 sz. a.)

Közgazdaság.

Néhány szó a közös legelőkről. Tagadhatlan, hogy a mezei gazdaságnak alig van ága, a melyben más birtokosoknak több részt lehetne okozni, mint a legeltetés. — Törvényhozásunk is elismerte az igazságot, s az 1894 évi XII. törvény-cikkben bár rövid vonásokban megállapította ama szabályokat, melyek a mezei gazdaság érdekeinek megóvására ugyszólván elkerülhetetlenek, s a melyeknek mellőzése több tekintetben nagy hátrányára lehet a birtokosoknak. — De bármennyire is örvendhetünk a törvényhozás ezen intézkedésének, örömmünk nem lehet teljes, a mennyiben sajnálattal látjuk, hogy a közös legelők dolgában rosszul áll az egész ország, s ennek következtében állattenyésztésünk sem vehet olyan irányt, mint a minő mezőgazdaságunk érdekében kívánatos volna. — Köztudomású ugyanis, hogy a népies állattenyésztés s a közös legelők ügye egymással karöltve járó fogalom. — A hol nem törték fel a közös legelőket, ott meg van a virágzó állattenyésztés is, a hol ellenben eke alá kerültek, állattenyésztésről nem is beszélhetünk, mert bizony nem is pótolták a legelőt mesterséges takarmánnyal, hanem bevetették a feltört részeket gabonával. — Most siratja ugyan már a nép a legelők elvesztését, s próbálgat itt is ott is lépéseket tenni az iránt, hogy legelőre tehessen szert, de legtöbb esetekben sikertelenül.

Véleményünk szerint a bajon csakis úgy lehetne segíteni, ha a községek olcsó kamat mellett juthatnának pénzhez a közös legelők alapítása céljából. — S a mennyiben ily uton sikerülne a közös legelők kérdését sikeresen megoldani, arra kellene törekedni, hogy az idézett törvény 19 §-a alapján elkészítendő törvényhatósági legeltetési szabályrendelet nemcsak a pásztorokra, valamint az állatok legeltetésénél való felügyelet módzataira nézve tartalmazzon intézkedéseket, hanem a legelők mikénti ápolására is. — Mert nem elegendő az állattenyésztés szempontjából az, hogy közös legelő létezik, hanem ha már létezik, úgy gondoskodni kell azok karbantartásáról is. — Hogy az ország legtöbb helyén a még létező közös legelők a valódi élnak meg nem felelnek, az csakis a legelők elhanyagolt kezelésének tulajdonítható. — Fogasolás, elhullatott trágya elteretése, gyomirtás, műtrágyák alkalmazása stb. hasonló kérdés ugyszólván teljesen ismeretlen fogalom a közös legelő tulajdonosai előtt, s így nem lehet esudálkozni közös legelőink szálnalmas állapotán.

Röszvetés ugarban. Ha a rozstot középköltöttségű talajban ugarba vetjük, célszerű lesz az ugarra szuperfoszfátot elszórni és azt alá szántani, mert ha az nem esontlisztiszuperfoszfát, hanem ásványi eredetű szuperfoszfát, úgy az a hosszabb ideig való állásnál vízben oldhatóságából veszít s így értéke csökken; azonban a talajba kerülve, általa abszorbeáltatik s így egyenletesen elszóródik.

A zabos búkköny mint tejelő takarmány. A búkkönyhöz, melyet a tejelő marhák részére takarmányul vetünk, csak annyi zabot keverjünk, mint a mennyi a búkköny nagyfoku összserogyását megakadályozni képes. 3 hectoliter búkkönyre 1 hectoliter zab elegendő. Ha a zab nagyon kevés volna, úgy a búkköny alsó levelei és szárai tönkremennek, gombák telepeit képezik, s mint ilyen rozstakarmányt nyujt.

Piaci árak a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként.

	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
búza		6.—	6.30
rozsa		5.20	5.35
árpa		5.—	5.40
zab		5.—	5.20

Nyilt-tér.*

Ferenc József

keserűviz

az egyedül elismert kellemes ízű természetes hasajtószer.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
Társszerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

Legtartósabb

fogakat

és fogsorokat

készít részletfizetésre is
ifj. SLEMMER KÁROLY
fogtechnikus
Zalaegerszegen, Wlassics-u. 37.

Nincs többé gabona üszög.

a Numa Dupuy és Társa
magcsávázó szerének alkalmazása mellett. Már 19 éve a legjobb sikerrel használják a buzaüszög ellen, továbbá a tengeri, árpa, zabüszög és korom ellen.

Egy csomag 2 métermázsa vetőmagra 25 kr., egy métermázsa vetőmagra 13 kr.

Óvakodjunk értéktelen utánzatok használatától és vételétől.

Numa Dupuy és Társa
Bécs, VI./L. Windmühlgasse 33.

Eláru sító helyek: Zalaegerszegen: Gyarmati Vilmos, Hubinszky Adolf, Kosztelitiz Mór, Grünbaum Ferencz; Alsólendván: Tomka György.

ad. 5748 szám tkv. 1902.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint tkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Zalaegerszegi Takarékpénztár végrehajtónak Rózsás Imre és neje Varga Borbálya végrehajtást szenvedők elleni 400 korona tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a nagylengyeli 47 tjkvben felvett következő ingatlanokból Rózsás Imre 1/7-ed

rész jutalékára és pedig 71. hrszám alattira 8 korona, 422. hrsz. alattira 9 korona, 617. hrszám alattira 22 K, 795. hrszám alattira 3 K, 876. hrszám alattira 21 K; II. a nagylengyeli 487 sz. tjkvben Rózsás Imre tulajdonául fölvetett következő ingatlanokra: 470. hrszám alattira 9 K, 794. hrszám alattira 5 K, 862. hrszám alattira 31 korona. III, a nagylengyeli 522 sz. tjkvben 490/b. hrszám alattira 149 korona. IV., a nagylengyeli 658 sz. tjkvben 799. hrszám alattira 5 korona, 499/b. hrszám alattira 1 korona, 499/e. hrszám alattira 12 korona. V., a nagylengyeli 659 sz. tjkvben 798. hrszám alattira 5 korona., VI., a nagylengyeli 409 sz. tjkvben 500. hrszám alatt felvett házból Varga Borbálya 1/2-rész jutalékára 297 korona; VII., a kőkegyesmindszenti 121 sz. tjkvben 220. hrszám alattiból Rózsás Imre és neje Varga Borbálya 2/3-rész jutalékára 496 korona ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendeltek és hogy a fenebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi szeptember hó 29-ik napján d. e. 10 órajakor Nagylengyeli község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 80 f, 90 f, 2 K 2.20 f, 30 f, 2 K 10 f, 90 f, 50 f, 3 K 10 f, 14 K 90 f, 50 f, 10 f, 1 korona 20 fillér, 50 fillér, 29 korona 70 fillér 49 K 60 f, készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 48. §-a alatt jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. r. 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték papírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Zalaegerszegen, 1902. évi június hó 19-én.

Rutich, kir. tszki bíró.

Meghívó.

A »Közigazgatási segéd- és kezelő tisztviselők országos segítő egylete mint szövetkezet« Zalaegerszegen a vármegyeház dísztermében 1902. évi szeptember hó 21-én d. u. 2 órakor

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a szövetkezet t. tagjai meghívotnak.

T á r g y :

1. A szövetkezeti felügyelő-bizottság kiegészítése.
2. Esetleges indítványok.

Zalaegerszeg, 1902. szeptember hó 12.

Az igazgatóság.

ad. 5985/tkv. 1902.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Zalamegyei Központi Takarékpénztár végrehajtónak Léránt Rozsi, Molnár Eszter és társai végrehajtást szenvedők elleni 458 K 40 f tőke követelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a zalakoppányi 66. sz. tjkvben Léránt Rozsi Molnár Jánosné tulajdonául fölvetett következő ingatlanokra: I. 134., 184., 261. hrsz. alattira együttesen 1264 K, 939. hrsz. alattira 146 korona, 969. hrsz. alattira 679 korona; II. a zalakoppányi 356. sz. tjkvben 235. hrsz. alatt Molnár Eszter, kk. Molnár Rozsi, Mari, István, János, Teréz tulajdonául felvett ingatlanra 402. korona; III. a zalakoppányi 447. sz. tjkvben 534/b hrsz. alatt felvett ingatlanból Léránt

Rozsalia, Molnár Eszter, kk. Molnár Rozsi, Mari, István, János, Teréz 18/28-ad rész jutalékára 577 korona kikiáltási árban, ugy azonban, hogy a zalakoppányi 356. sz. tjkvben 235. hrsz. alatti egész ingatlanra C 18. alatt özv. Molnár Jánosné Léránt Rozsalia javára; a zalakoppányi 447. sz. tjkvben 534/b hrszám alattiból pedig a gyermekek 2/8-ad részére ugyanannak javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jog az árverés által nem érintetik, ha azonban ezen két ingatlan az előző terhek fedezésére szükségesnek mutatkozó 5700 koronáért el nem kelne, ugy az árverés hatálytalan és az ingatlanok a szolgalmi jog fentartása nélkül nyomban újból elárvereztetnek, ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendeltek és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi október 10-ik napján megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 126 korona 40 fillért, 14 korona 60 fillért, 67 K 90 f, 40 K 20 f, 57 K 70 f-t készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 48. §-a alatt jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Zalaegerszeg, 1902. június hó 25-én.

Rutich, kir. tszki bíró.

Bérbeadó üzlethelyiség.

Az özv. Unger Domokosné-féle házban egy

bolthelyiség,

melyben jelenleg Unger Antal könyvnyomdája van, az 1902. évi november 1-től kezdődőleg

kiadó.

Bővebb felvilágosítás dr. Grünwald Samu zalaegerszegi ügyvédnél nyerhető.

ad. 5855/tkv. 1902.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Wöller Pál végrehajtónak Molnár Krisztina Pálfi Józsefné végrehajtást szenvedők elleni 180 korona tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, az almási 54. számú tjkvben I. 7. hrszám alatt korábban Molnár Krisztina, jelenleg ifj. Molnár Zsigmond tulajdonául fölvetett házra 458 korona ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendeltek és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi október hó 3-ik napján d. e. 10 órakor Almás községben a község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 45 K 80 f-t készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 48. § alatt jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban, a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatósága.

Zalaegerszeg, 1902. évi június hó 18-án.

Rutich, kir. tvszki bíró.

2451/m. 1902. számhoz.

Hirdetmény.

Zalavármegye közigazgatási bizottsága az 1902. évi augusztus hó 12-én kelt 2150/kib. 1902. sz. határozatával a nagykanizsa—pacsai tvhat. közut 0.710—1.772 km. között (a nagykanizsai Magyarutcai átkelési szakaszon) 260 fm. hosszban a kongótégla burkolat előállítását és a kapcsolatos földmunkákat 9854 korona 79 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkák kivitelének biztosítása céljából **1902. évi szeptember hó 30-ik napjának d. e. 11 órájára** a m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívtnak, hogy a fentebbi munkálatok elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 11 órájáig a nevezett hivatalhoz annyi- val inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban megtekinthetők.

Zalaegerszegen, 1902. évi szeptember 9.

M. kir. államépítészeti hivatal.

Egy jó házból való fiu tanoncnak felvétetik

UNGER ANTAL könyvnyomdájában Zalaegerszegen.

ad. 6413/tkv. 1902.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Gáspár Vilmos nevelési alap végrehajtatónak Péterfy Jánosné és társai végrehajtást szenvedők ellen 1200 K tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén lévő, a söjtöri 50. sz. tkvben Pete Mária özv. Péterfy Jánosné és kiskoru gyermekei Péterfy János, Márta, Johán, József, Károly tulajdonául felvett következő ingatlanokra: † 55 hrsz. alatti házra 927 K, † 997. hrsz. ingatlanra 21 K, † 1000. hrsz. ingatlanra 130 K, † 1162. hrsz. ingatlanra 244 K, † 1617. hrsz. ingatlanra 658 K kikiáltási árban, ugy azonban, hogy a kiskoruak felerészbeni jutalékára Pete Mária javára bekebelezett holtiglani haszonélvezeti jog az árverés által nem érintetik, ha azonban az ingatlanok az előző teher fedezésére szükségesnek mutatkozó 2000 koronáért el nem kelnének, ugy az árverés hatálytalan és az ingatlanok a szolgálmi jog fentartása nélkül nyomban elárvereztetnek; II. a söstőri 256. sz. tkvben † 1027/b hrsz. alatt jelenleg Lochuch Károly, Sándor és József tulajdonául felvett ingatlanra

1136 K; III. a söjtöri 1208. sz. tkvben † 1207/a hrsz. alatt a kiskoru örökösök és Borda Imre (Imre fia) közös tulajdonául felvett ingatlanra 1136 K; IV. a söjtöri 1258. sz. tkvben † 1554 hrsz. alatt a kiskoruak és Komáromi István közös tulajdonául felvett ingatlanra 427 K kikiáltási árban az újabb árverés elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi október hó 13-ik napjának d. e. 10 órakor Söjtörön a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 92 K 70 f, 2 K 10 f,

13 K, 24 K 40 f, 65 K 80 f, 113 K 60 f, 113 K 60 f, 42 K 70 f-t készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 48. §-a alatt jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, Zalaegerszegen, 1902. évi július hó 23-án.

Rutich, kir. tszéki bíró.

Keill-lakk

legkitűnőbb mázó-lakk puha padló számára.

1 nagy palaek ára frt 1.35 kr. — 1 kis palaek ára 68 kr.

Szagtalan

padló-viasz „Gloria”

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára.

Arany-fénymáz

képekreték stb. bearanyozására. 1 kis palaek ára 20 kr.

Fehér „Glaser”-Fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. újonnan befestésére. 1 doboz ára 45 kr.

Mindenkor kaphatók:

Ján Ferenc cégnél Zalaegerszegen.

כשר

A hires és legnagyobb

כשר

kalbász és füstölt husfélék

gyárának főtelepe, amelyet

bécsi koscher mészárosok

egyesülete tart fenn,

Bécsben, II., Praterstrasse 52. szám alatt van.

Ajánlja a n. é. közönségnek és Bécs, valamint a vidék árusítóinak kitűnő gyártmányu kalbászait, szalámiját, marhamarját, nyelvet stb.

saját vágásu

elsőrendű hizott ökreiből

Nagy választékban vannak mindig friss árak készletben.

Naponként szétküldés postán és vasuton.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. Telefon No. 4109. és 13.051. Osztr. postatakarékpénztár-számla 802.454. Magy. postatakarékpénztár-számla 7.984.

Schottola Ernő Budapest, Andrassy-ut 2.

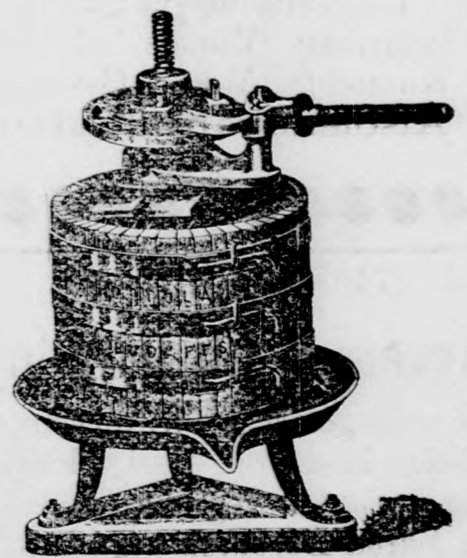
Magyarország legnagyobb raktára szőlészeti és borászati cikkekben:

Duplex
Mabille
Hercules
Hydraulikus
Felső nyomásu
Gőzsajtók

borsajtók

Szőlőzúzó bogyózóval és anélkül „Duplex és Mabille” rendszerrel, szőlészeti ollók, erjesztő akonák (kotyogók), must és bormérők, borszivattyúk, borszűrők, pasteurizáló s a szőlészet és borászathoz szükséges összes anyagok.

Nagy képes árjegyzékemet bárkiének bérmentve küldöm meg.

Toronyóra készítés.

Szepetk (Zalamegye, posta helyben) község előjárósága pályázatot hirdet

egy toronyóra készítésre.

A tervek és költségvetés legkésőbb 1902. évi október 1-ig a községi előjárósághoz beadandók, amely dönt arra nézve, kit bizzon meg a készítéssel.

1462/a. 1902. számhoz.

Hirdetmény.

A nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. Minister ur az 1902. évi augusztus hó 23-án kelt 48715. számú rendeletével a cserencsóczi róm. kath. templom teljesítendő helyreállítási munkák biztosítását 3936 korona 11 fillér összeg és természetben kiszolgáltatandó 1126 korona pénzértékű — 555 kézi és 216 ígás napszám erejéig engedélyezte.

A fentemlített munka kivitelének biztosítása céljából az **1902. évi szeptember 30-ik napjának d. e. 10 órájára** a m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdették.

A versenyezni óhajtok felhívának, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bántéppénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Zalaegerszegen, 1902. évi szeptember hó 9-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

Megvételre kerestetik
200—300 holdas, vasut
közelében fekvő, jó mi-
nőségű **birtok.**

Cim a kiadóhivatalban.

ALFA SEPARATOR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Tejgazdasági Gépgyár

BUDAPEST,

V., Balthory-utca 4.

GYÁRTELEP:

Petneházy-utca 8—10.

Szállít: **mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket.**

**Tejszövetkezetek és tejfeldolgozó telepek be-
rendezése.**

Tejgazdasági telepek ujjászervezése.

➔ Díjtalan tanácsadás minden tejgazdasági kérdésben. ➔

➔ Alfa Separatoraink eddig több mint 550 első díjjal lettek kitüntetve. ➔
➔ Évi gyártás körülbelül 47.000 darab. ➔

Gyümölcs és szőlő bor készítő gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

foltyonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomó szabályzóval.
A munka képesség 20% nagyobb, mint bármely más sajtónál.

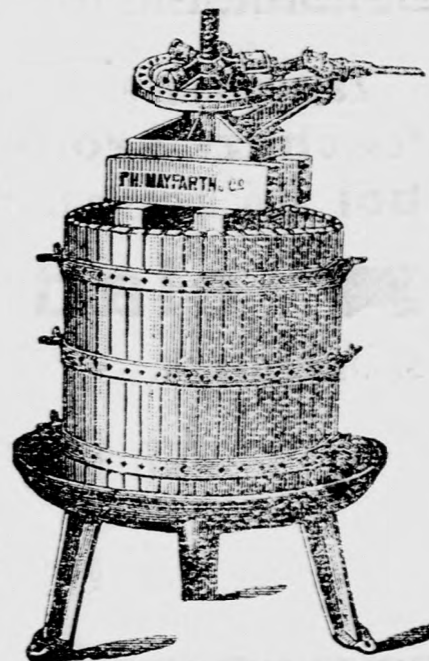
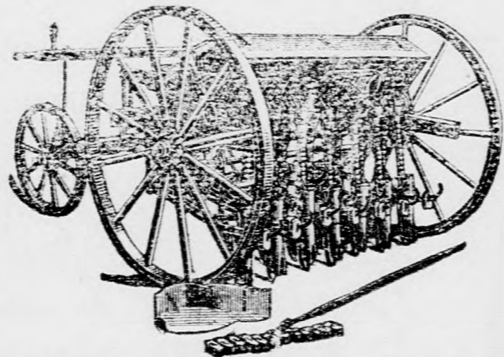
Hydraulikus sajtók.

Szőlő és gyümölcs zuzók

és bogyo morzsolók.

➔ Teljesen felszerelt szüretelő készülékek. ➔

Szőlő és gyümölcs őrők, Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szabad. önműködő „SYPHONIA” gyümölcs és szőlővessző permetezők.

szőlő ekék.

A legjobb vetőgépek
Mayfarth Ph. és társa legújabb szerkezetű
„AGRICOLA”

(tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei. Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára, váltókerekek nélkül, dombon avagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mindamellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki. — A lehető legnagyobb munka, idő- és pénzmeztakarítást teszik lehetővé.

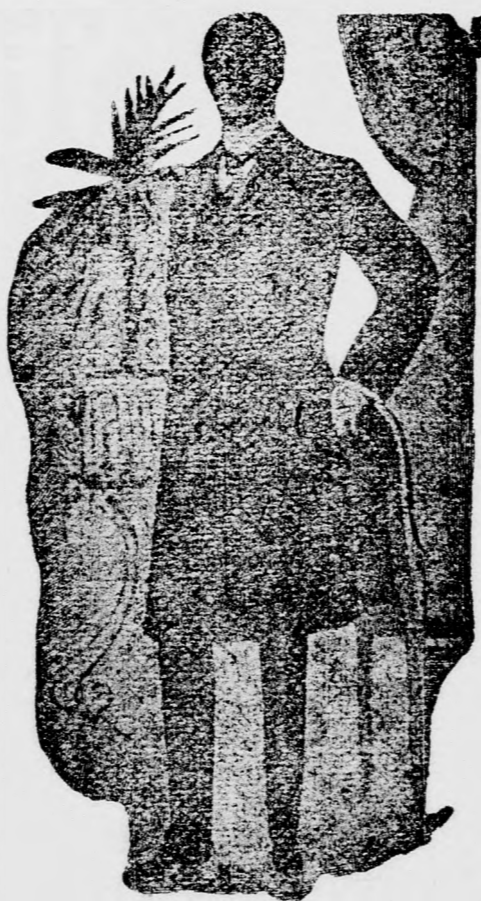
Különlegességeket széna- és szalmaprések kézi használatra, kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trieurók, ekék, hengerek és boronákban a legújabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása mellett gyártanak és szállítanak

Mayfarth Ph. és társa

gazdasági gépgyárak, vasöntödékek és vashámorművek

Alap. 1872. **BÉCS, II/1 Taborstrasse 71. 850 munkás.**

Kitüntetve több mint 490 arany, ezüst és bronz éremmel, az összes nagyobb kiállításokon.
Részletes árjegyzék ingyen. — Képviselek és viszont elárúsítók kerestetnek.

FÜRST SAMU

ZALAEGRSZEGEN, KAZINCZY-TÉR, ○○○○○○○○○○

ajánlja a nagyérdemű közönség b. figyelmébe és szíves támogatásába

f é r f i - s z a b ó

üzletét

és kész férfi ruhák raktárát

